

Biuletyn Informacyjny nr 4/2019 VII KADENCJA ISSN1507-5745

BIULETYN

OKRĘGOWEJ IZBY PIELĘGNIAREK I POŁOŻNYCH W BYDGOSZCZY

**BOŻE
NARODZENIE
2019 R.**

**OPINIA – PŁATNY
URLOP SZKOLENIOWY
DLA PIELĘGNIAREK,
POŁOŻNYCH**

**PIELĘGNIARSTWO
ANESTEZJOLOGICZNE
I INTENSYWNEJ OPIEKI
MEDYCZNEJ**

STR. 7

STR. 9

STR. 22

OD REDAKCJI

Dziękujemy za każde przesłane w tym roku materiały do redakcji, które ubogaciły nasze wydania. Dzieliliście się na łamach biuletynu swoimi doświadczeniami zawodowymi, sposobami nowatorskich rozwiązań w swojej praktyce zawodowej, jak również problemami klinicznymi pacjentów. Zachęcamy do wspólnego tworzenia kolejnych wydań w nowym 2020 roku.

Czas szybko mija, za nami Święta Bożego Narodzenia i Sylwester, z wielkim przytupem weszliśmy w Nowy 2020 Rok. Niech ten Nowy Rok przyniesie pełno radosnych chwil, obdaruje pomyslnością i szczęściem, spełni najskrytsze marzenia.

Zapraszamy do lektury świątecznego wydania Biuletynu Informacyjnego naszej korporacji zawodowej.

Miłej lektury
życzy

REDAKTOR NACZELNY BIULETYNU
Wiesława Stefaniak-Gromadka
wraz z Zespołem

www.oipip.bydgoszcz.pl

Nakład 1000 egzemplarzy
Biuletyn BEZPŁATNY dla Członków Samorządu
WYDAWCA:

Okręgowa Izba Pielęgniarek
i Położnych w Bydgoszczy

85-079 Bydgoszcz
ul. T. Kościuszki 27/30 – 32
tel. 52 372-68-78

REDAKTOR NACZELNY:
Wiesława Stefaniak-Gromadka
PROJEKT i DRUK:

KRD s.j.
ul. Jagiellońska 18
85-097 Bydgoszcz
tel. 52 325 79 10
krd.info.pl

CZŁONKOWIE ZESPOŁU REDAKCYJNEGO:

Katarzyna Florek – Przewodnicząca ORPiP,
Mariola Banaszekwicz – Wiceprzewodnicząca ORPiP,
Beata Mołdoch, Renata Jakobi, Damian Jagielski

Dołącz do grona autorów prac naszego Biuletynu, spełniając następujące warunki techniczne publikacji:

- artykuł powinien być zapisany w programie Word for Windows, styl standaryzowany, bez akapitów, specjalnych wyróżnień, przesłany do redakcji w formie elektronicznej na adres e-mail: izba@oipip.bydgoszcz.pl ;
- objętość artykułów powinna wynosić ok. 10-12 tysięcy znaków ze spacjami;
- pliki graficzne w formacie TIF, JPG o rozdzielczości 300 DPI
- praca powinna mieć tytuł, być podpisana imieniem i nazwiskiem autora, prosimy podać tytuł zawodowy lub naukowy, stanowisko, miejsce pracy, adres, telefon kontaktowy;
- redakcja zastrzega sobie prawo do skracania i redagowania nadesłanych tekstów, zmiany tytułów;
- opinie wyrażane w artykułach są publikowane na wyłączną odpowiedzialność autorów, w związku z tym wydawca nie ponosi odpowiedzialności za konsekwencje wykorzystania jakichkolwiek nieścisłych informacji;
- wszystkie materiały są objęte prawem autorskim, przedruk materiałów w jakiegokolwiek formie bez wcześniejszej zgody jest zabroniony;
- niezamówionych materiałów nie zwracamy.

Biuro Okręgowej Izby Pielęgniarek i Położnych w Bydgoszczy

85-079 Bydgoszcz, ul. T. Kościuszki 27/30-32 VIII p.
www.oipip.bydgoszcz.pl, e-mail: izba@oipip.bydgoszcz.pl
NIP 554-13-03-482

Numer konta:

BGŻ BNP Paribas S.A.
02 2030 0045 1110 0000 0397 2510

Centrala:

tel. 52 372-68-78, 52 372-79-04, tel. kom. 694-450-057

Biuro czynne:

poniedziałek, wtorek, piątek 7.15-15.00
środa 7.30-16.30

Czwartek to dzień pracy dla biura, jednak bez obsługi interesantów.

Specjalista ds. szkoleń:

tel. 52 362-03-75

Radca prawny OIPiP:

udziela porad w zakresie prawa pracy oraz przepisów związanych z wykonywaniem zawodu pielęgniarki i położnej
środa: 10.30-16.30; tel. 52 372-68-78 w.17

Dział Prawa Wykonywania Zawodu:

tel: 52 322-07-83, e-mail: pwz@oipip.bydgoszcz.pl

Szanowni Państwo,
Żegnamy rok 2019, podsumowujemy, jak co roku o tej porze, wszystkie nasze osiągnięcia i porażki, analizujemy doświadczenia, wyciągamy wnioski i starannie planujemy nowe.

Nowy rok przyniesie kolejne wybory do organów samorządu zawodowego na VIII kadencję, które odbędą się 18 marca 2020 roku. Na przełomie października i listopada przeprowadziliśmy wybory w 24. okręgach wyborczych, z których powinniśmy wyłonić 176 delegatów. Niestety frekwencja i zainteresowanie pracą w samorządzie jest znikome. Okręgowa Izba Pielęgniarek i Położnych w Bydgoszczy zrzesza prawie 9000 członków (specjalnie nie wyodrębniam ile pielęgniarek a ile położnych, dlatego, że jesteśmy jednością), a z list obecności w poszczególnych wyborach wynika, że frekwencja wyniosła niecałe 10 %. Z powodu braku zainteresowania pracą w samorządzie na rzecz pielęgniarstwa i położnictwa ze swoich mandatów świadomie zrezygnowały pielęgniarki zatrudnione w DPS-ach, sanatoriach, żłobkach, Regionalnym Centrum Krwiodawstwa, a także w wielu choć nie wszystkich przychodniach. Bardzo małe zainteresowanie było także wśród pielęgniarek i położnych z podmiotów leczniczych w małych miejscowościach, pomimo przypisania ich do okręgów wyborczych najbliższej miejsca pracy.

Ignorując wybory, zrzekając się mandatu, odbieramy sobie głos w dyskusji, często bardzo ważny głos.

Wszystkim nowo wybranym delegatom gratuluję i życzę dobrej i przemyślanej pracy na rzecz naszych zawodów.

Miło jest mi poinformować, że nasza koleżanka pielęgniarka, na co dzień pracująca w Szpitalu Uniwersyteckim nr 1 im. dr. A. Jurasza w Klinice Geriatrii, Pani Paulina Kasperska, otrzymała wyróżnienie Naczelnej Rady Pielęgniarek i Położnych podczas finału międzynarodowego konkursu o Nagrodę Pielęgniarską Królowej Sylwii – Queen Silvia Nursing Award. Pani Paulinie składamy serdeczne gratulacje i życzymy sukcesów.

Zachęcam do przeczytania naszego biuletynu, a w nim ciekawych relacji, opinii i artykułów.

Przesyłam Państwu pozdrowienia, a w Nowym 2020 Roku życzę wszystkim spełnienia marzeń, realizacji postanowionych sobie zamierzeń i celów, nieustającego zdrowia, wszelkiej pomyślności i szczerych przyjaciół.

Katarzyna Florek
Przewodnicząca ORPIP w Bydgoszczy

W NUMERZE:

SPRAWY SAMORZĄDU

KALENDARIUM

TRZECIE SPOTKANIE ŚWIĄTECZNO NOWOROCZNE
EMERYTOWANYCH PIELĘGNIAREK I POŁOŻNYCH
BOŻE NARODZENIE 2019 r – SPOTKANIE ŚWIĄTECZNE

Z NACZELNEJ IZBY PIELĘGNIAREK I POŁOŻNYCH

OPINIA – PŁATNY URLÓP SZKOLENIOWY DLA
PIELĘGNIAREK, POŁOŻNYCH

MY TEŻ TAM BYLIŚMY

ŚWIATOWY DZIEŃ SENIORA

VII OGÓLNOPOLSKA KONFERENCJA NAUKOWO-
SZKOLENIOWA „WSPARCIE PSYCHOLOGICZNE
W RATOWNICTWIE MEDYCZNYM”

WARTO PRZECZYTAĆ

LECZNICTWO UZDROWISKOWE JAKO ODPOWIEDŹ NA
WSPÓŁCZESNE PROBLEMY ZDROWOTNE PIELĘGNIAREK
I POŁOŻNYCH

SEKCJA ANTYBIOTYKOTERAPII I KONTROLI ZAKAŻEŃ
SZPITALNYCH – „WSZYSTKO JEST W RĘKACH CZŁOWIEKA”

RODZIĆ PO LUDZKU I BEZPIECZNIE

BYDGOSZCZ ZDROWA, WOLNA OD NAŁOGÓW”

Z NASZEJ PRACY

PIELĘGNIARSTWO ANESTEZJOLOGICZNE I INTENSYWNEJ
OPIEKI MEDYCZNEJ – ZAPOWIEDŹ CYKLU ARTYKUŁÓW

NASZE WYCIECZKI

BOŻONARODZENIOWY JARMARK –WROCŁAW 2019r.

Z PRAC KOMISJI HISTORYCZNEJ

FOTOGRAFIA SPRZED 35 LAT

WARTO PRZYGOTOWAĆ

SMAKI NIE TYLKO NA ŚWIĘTA

OŚRODEK KSZTAŁCENIA PODYPLOMOWEGO PIELĘGNIAREK I POŁOŻNYCH INFORMUJE...

MAMY NOWE SPECJALISTKI

PODZIĘKOWANIA

POŻEGNANIA

KONDOLENCJE

KALENDARIUM PRACY OIPIP W BYDGOSZCZY od 8 października 2019r do 19 grudnia 2019 r.

8-10-2019 r.

Posiedzenie Komisji ds. Kształcenia i Doskonalenia Zawodowego – przewodnicząca Urszula Myszkowska.

9-10-2019 r.

W siedzibie OIPIP w Bydgoszczy odbyły się spotkania: z kadrą zarządzającą i pełnomocnikami.

10-10-2019 r.

Spotkanie Zarządu Koła Emerytowanych Pielęgniarek i Położnych – przewodnicząca Janina Brzezińska.

16-10-2019 r.

Posiedzenie Komisji ds. Przyznawania Zapomóg Losowych – przewodnicząca Barbara Szablewska.

Posiedzenie Prezydium ORPiP w Bydgoszczy – przewodnicząca Katarzyna Florek.

W siedzibie OIPIP w Bydgoszczy odbyło się posiedzenie Okręgowej Komisji Wyborczej – przewodnicząca Anna Smolińska.

Posiedzenie Komisji Historycznej – przewodnicząca Mirosława Kram.

17-10-2019 r.

Zebrań Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej Pielęgniarek i Położnych i jego zastępców – przewodnicząca Aleksandra Szczypiorska.

Katarzyna Florek uczestniczyła w posiedzeniu Rady Społecznej Szpitala Uniwersyteckiego nr 1.

Przewodnicząca ORPiP w Bydgoszczy uczestniczyła w uroczystej inauguracji roku akademickiego na WSG w Toruniu.

22-10-2019 r.

Posiedzenie Okręgowej Komisji Rewizyjnej – przewodnicząca Wiesława Jagodzińska.

23-10-2019 r.

W „Szpitalu Tucholskim” odbyły się wybory delegatów – z ramienia OIPIP w Bydgoszczy uczestniczyły w nich: Katarzyna Florek i Anna Stosik. Wybory odbyły się również w sanatoriach w Inowrocławiu – z ramienia OIPIP w Bydgoszczy uczestniczyły w nich: Aleksandra Popow i Violetta Jędykiewicz.

24-10-2019 r.

Odbyło się Forum Naukowe „Bydgoszcz Zdrowa wolna od nałogów”, któremu patronowała OIPIP w Bydgoszczy.

W Nowym Szpitalu w Świeciu odbyły się wybory delegatów – z ramienia OIPIP w Bydgoszczy uczestniczyły w nich: Anna Stosik i Iwona Jorka.

25-10-2019 r.

W Szpitalu Uniwersyteckim nr 2 w Bydgoszczy odbyły się wybory delegatów – z ramienia OIPIP w Bydgoszczy uczestniczyli w nich: Jan Słysz i Damian Jagielski.

29-10-2019 r.

Katarzyna Florek uczestniczyła w posiedzeniu Rady Społecznej Szpitala Uniwersyteckiego nr 1.

W 10 WSK z Polikliniką odbył się konkurs na stanowisko Pielęgniarki Oddziałowej Kliniki Neurologicznej.

4-11-2019 r.

Przewodnicząca uczestniczyła w uroczystości wręczenia dyplomów ukończenia studiów wyższych na kierunku pielęgniarstwo w Państwowej Uczelni Zawodowej we Włocławku.

5-11-2019 r.

Posiedzenie Komisji ds. Kształcenia i Doskonalenia Zawodowego – przewodnicząca Urszula Myszkowska.

W Szpitalu Wielospecjalistycznym w Inowrocławiu odbyły się wybory delegatów – z ramienia OIPIP w Bydgoszczy uczestniczyli w nich: Jan Słysz i Katarzyna Florek.

6-11-2019 r.

Posiedzenie Komisji ds. Pielęgniarstwa Ratunkowego – przewodniczący Waldemar Ciechanowski.

W Wojewódzkim Szpitalu Dziecięcym w Bydgoszczy odbyły się wybory delegatów – z ramienia OIPIP w Bydgoszczy uczestniczyli w nich: Wiesława Kujawa i Damian Jagielski. Wybory tego dnia odbyły się również w Pałuckim Centrum Zdrowia w Żninie – z ramienia OIPIP uczestniczyli w nich: Elżbieta Lorenc i Iwona Jorka. Natomiast podczas wyborów w przychodniach zlokalizowanych na terenie Inowrocławia przedstawicielami Izby byli: Katarzyna Florek i Violetta Jędykiewicz.

7-11-2019 r.

Spotkanie Zarządu Koła Emerytowanych Pielęgniarek i Położnych – przewodnicząca Janina Brzezińska.

12-11-2019 r.

W Nowym Szpitalu w Nakle odbyły się wybory delegatów – z ramienia OIPIP w Bydgoszczy uczestniczyły w nich Elżbieta Lorenc i Barbara Szablewska.

Tego samego dnia odbyły się również wybory w Wojewódzkim Szpitalu Obserwacyjno-Zakaźnym w Bydgoszczy – tam przedstawicielami Izby byli: Katarzyna Florek i Aleksandra Popow.

13-11-2019 r.

Posiedzenie Komisji ds. Przyznawania Zapomóg Losowych – przewodnicząca Barbara Szablewska.

Posiedzenie Prezydium ORPiP w Bydgoszczy – przewodnicząca Katarzyna Florek.

W siedzibie OIPIP w Bydgoszczy odbyło się posiedzenie Okręgowej Komisji Wyborczej – przewodnicząca Anna Smolińska.

W Szpitalu MSWiA w Bydgoszczy odbyły się wybory delegatów – z ramienia OIPIP uczestniczyli w nich: Wiesława Kujawa i Anna Smolińska.

14-11-2019 r.

W Kujawsko-Pomorskim Centrum Pulmonologii w Bydgoszczy odbyły się wybory delegatów – z ramienia OIPIP w Bydgoszczy uczestniczyli w nich: Aleksandra Popow i Damian Jagielski.

Natomiast podczas wyborów w Nowym Szpitalu w Szubinie z ramienia OIPIP w Bydgoszczy brały w nich udział: Iwona Jorka i Barbara Dobosz.

15-11-2019 r.

W SPZOZ w Mogilnie odbyły się wybory delegatów – z ramienia OIPIP w Bydgoszczy uczestniczyli w nich: Katarzyna Florek i Barbara Dobosz. Natomiast podczas wyborów w Wojewódzkim Szpitalu dla Nerwowo i Psychicznie Chorych w Świeciu reprezentantami Okręgowej Komisji Wyborczej byli: Elżbieta Lorenc i Jan Słysz.

19-11-2019 r.

W Szpitalu Novum-Med w Więcborku odbyły się wybory, podczas których OKW reprezentowali: Katarzyna Florek i Iwona Jorka. Natomiast w siedzibie OIPIP w Bydgoszczy tego samego dnia odbyły się wybory dla przedstawicieli przychodni, szkół itp., na których OKW reprezentowali: Anna Smolińska i Jan Słysz.

20-11-2019 r.

Posiedzenie Komisji ds. Środowiska Nauczania i Wychowania – przewodnicząca Aleksandra Piątek.

Posiedzenie Komisji Historycznej – przewodnicząca Mirosława Kram.

W Szpitalu Uniwersyteckim nr 1 w Bydgoszczy odbyły się wybory delegatów, podczas których OKW reprezentowali Barbara Szablewska i Damian Jagielski. Tego samego dnia odbyły się wybory w Wielospecjalistycznym Szpitalu Miejskim w Bydgoszczy i tam przedstawicielami z ramienia OIPIP byli: Katarzyna Florek i Wiesława Kujawa.

21-11-2019 r.

Katarzyna Florek uczestniczyła w posiedzeniu Rady Społecznej 10 WSK z Polikliniką.

W 10 WSK z Polikliniką odbyły się wybory delegatów, podczas którym OKW reprezentowana była przez Annę Smolińską i Elżbietę Lorenc.

25-11-2019 r.

Przewodnicząca ORPiP w Bydgoszczy uczestniczyła w Konwencji Przewodniczących w Warszawie.

W siedzibie OIPIP w Bydgoszczy odbyły się wybory delegatów – z ramienia OKW uczestniczyli w nich: Anna Smolińska i Wiesława Kujawa.

26-11-2019 r.

Posiedzenie Komisji ds. Pielęgniarstwa Operacyjnego – przewodnicząca Alicja Mikołajewska.

W NZOZ Florencja w Świeciu odbyły się wybory delegatów – z ramienia OIPIP w Bydgoszczy uczestniczyli w nich: Anna Stosik i Katarzyna Florek.

28-11-2019 r.

Spotkanie Zarządu Koła Emerytowanych Pielęgniarek i Położnych – przewodnicząca Janina Brzezińska.

W siedzibie OIPIP w Bydgoszczy odbyły się wybory delegatów, podczas których OKW reprezentowali: Katarzyna Florek i Aleksandra Popow.

3-12-2019 r.

W restauracji Telimena odbyło się spotkanie świąteczne emerytowanych pań pielęgniarek i położnych.

Posiedzenie Komisji ds. Kształcenia i Doskonalenia Zawodowego – przewodnicząca Urszula Myszkowska.

Odbyło się posiedzenie Komisji ds. Położnych – przewodnicząca Wiesława Stefaniak-Gromadka

4-12-2019 r.

Posiedzenie Komisji ds. Przyznawania Zapomóg Losowych – przewodnicząca Barbara Szablewska.

Posiedzenie Okręgowej Komisji Wyborczej – przewodnicząca Anna Smolińska.

Posiedzenie ORPiP w Bydgoszczy – przewodnicząca Katarzyna Florek.

Posiedzenie Komisji Położnych – przewodnicząca Wiesława Stefaniak-Gromadka.

W restauracji Telimena odbyło się spotkanie świąteczne członków wszystkich komisji problemowych i przedstawicieli samorządu pielęgniarek i położnych.

7-12-2019 r.

Członek ORPiP w Bydgoszczy, pani Wiesława Kujawa, uczestniczyła w Zjeździe Pomorsko-Kujawskiej Izby Aptekarskiej.

10-12-2019 r.

W Szpitalu Wielospecjalistycznym w Inowrocławiu odbył się konkurs na stanowisko pielęgniarki oddziałowej Stacji Dializ – Przewodnicząca Katarzyna Florek.

17-12-2019 r.

W 10 WSK z Polikliniką odbył się konkurs na stanowisko Pielęgniarki Oddziałowej Oddziału Klinicznego Pulmonologii i Alergologii – przewodniczący Damian Jagielski.

18-12-2019 r.

Posiedzenie Komisji ds. Środowiska Nauczania i Wychowania – przewodnicząca Aleksandra Piątek.

Posiedzenie Komisji Skarg i Wniosków – przewodnicząca Violetta Dobrowolska.

19-12-2019 r.

W Centrum Onkologii w Bydgoszczy odbyły się wybory delegatów, podczas których OKW reprezentowały: Barbara Dobosz, Anna Smolińska i Iwona Jorka

TRZECIE SPOTKANIE ŚWIĄTECZNO NOWOROCZNE EMERYTOWANYCH PIELEŃNIAREK I POŁOŻNYCH

Emerytowane pielęgniarki i położne już po raz trzeci, dzięki Okręgowej Radzie Pielęgniarek i Położnych w Bydgoszczy w dniu 3 grudnia 2019 r. w restauracji „Telimena” mogły się spotkać, powspominać i złożyć sobie najlepsze życzenia na nadchodzący 2020 r. Każda z zaproszonych osób już na przywitaniu otrzymała w upominku świąteczną pachnącą herbatę, kalendarze na nadchodzący rok oraz los z niespodzianką. Pani Przewodnicząca ORPiP Katarzyna Florek serdecznie przywitała przybyłe koleżanki emerytki i złożyła życzenia świąteczno-noworoczne. Następnie Pani Janina Brzezińska Przewodnicząca Koła Seniorek powitała zebranych, dokonała krótkiego podsumowania spotkań z Seniorkami w bieżącym roku oraz złożyła życzenia dobrego zdrowia i spotkania się w tak liczny gronie w maju 2020 r.

z okazji Międzynarodowego Dnia Pielęgniarki i Krajowego Dnia Położnej. Podczas smacznego poczęstunku było gwarno i sympatycznie. Koleżeńskie wspomnienia z wielu lat wspólnej pracy, mimo upływu czasu skutecznie nas odmładzają i dają poczucie, że nadal należymy do grona pracowników Służby Zdrowia.

**Dziękujemy serdecznie za pamięć i troskę
ORPiP, a w szczególności
Pani Przewodniczącej Katarzynie Florek
i Janinie Brzezińskiej opiekunce licznej grupy emerytek**

**Maria Janowska
emerytowana położna**

Foto:
Wiesława Stefaniak-Gromadka

BOŻE NARODZENIE 2019 r.

SPOTKANIE ŚWIĄTECZNE

„Wśród nocnej ciszy głos się rozchodzi...”

Boże Narodzenie to najpiękniejszy czas w roku, który spędzamy w gronie najbliższych przyjaciół oraz rodziny. Przy pięknie nakrytym stole, pełnym świątecznych smakołyków zapominamy o codzienności i dajemy się ponieść magicznej atmosferze.

Dnia 4 grudnia 2019 r. już ostatni raz w siódmej kadencji na zaproszenie Okręgowej Rady Pielęgniarek i Położnych odbyło się świąteczne spotkanie w Restauracji „Telimena” przy ul. Fordońskiej 15 w Bydgoszczy. Przy wspólnym stole zasiadli delegaci, członkowie komisji problemowych, pełnomocni przedstawiciele ORPIP oraz gość - Przewodnicząca OiPIP z Włocławka Pani Małgorzata Zawiorska.

Przewodnicząca ORPIP we Włocławku M.Zawiorska

Przybyłe osoby powitała Pani Przewodnicząca Katarzyna Florek.

Szczególnym punktem programu było podziękowanie za pracę w VII kadencji samorządu zawodowego.

Damian Jagielski - członek ORPIP w Bydgoszczy

Tę część programu poprowadził członek ORPIP Damian Jagielski. Gratulacje, podziękowania i kwiaty wręczyła Pani Przewodnicząca.

Podziękowania otrzymali w funkcji:

KONSULTANTA WOJEWÓDZKIEGO – Marzena Komidzińska, Wiesława Kujawa

OKRĘGOWEGO RZECZNIKAZNA ODPOWIEDZIALNOŚCI ZAWODOWEJ – Violetta Dobrowolska, Beata Walecka

OKRĘGOWEJ KOMISJI REWIZYJNEJ – Wiesława Jagodzińska, Anna Siwek

OKRĘGOWEGO SĄDU – Woźniak Jerzy, Beata Foksińska, Arleta Krzemkowska, Beata Mołdoch, Katarzyna Rzepka, Ewa Szynekiewicz, Jolanta Wełna

PEŁNOMOCNYCH PRZEDSTAWICIELI ORPIP w Bydgoszczy – Urszula Bąkowska, Małgorzata Bannach, Alicja Burchard, Katarzyna Dankowska, Jolanta Dejewska, Violetta Jedykiewicz, Iwona Jorka, Marzena Kławińska, Monika Król, Gabriela Marek, Grażyna Różycka, Janina Schabowska, Anna Stosik, Barbara Szablewska

Podziękowania za 4 letnią pracę otrzymali:

Członkowie **KOMISJI DS. POŁOŻNYCH** – Wiesława Stefaniak-Gromadka, Barbara Dobosz, Aleksandra Guzińska-Gonia, Maria Bigorowska, Barbara Przybysz –Tafelska, Romana Pawłowska, Maria Tuczyńska, Aneta Grabarska, Dorota Rogala

Członek **KOMISJI DS. PRZYZNAWANIA ZAPOMÓG LOSOWYCH** Teresa Świątkowska

Członkowie **KOMISJI DS. PIELĘGNIARSTWA ŚRODOWISKA NAUCZANIA I WYCHOWANIA** – Aleksandra Piątek, Halina Sieradzka, Ewa Kwiatkowska, Iwona Skumiewska

Członkowie **KOMISJI DS. KSZTAŁCENIA I DOSKONALENIA ZAWODOWEGO** – Urszula Myszkowska, Beata Kaźmierczak, Dorota Rampalska

Członkowie **ZESPÓŁU DS. INDYWIDUALNYCH I GRUPOWYCH PRAKTYK PIELĘGNIAREK I POŁOŻNYCH** – Mirosława Uczyńska, Beata Harczenko

Członkowie **KOMISJI DS. NADZORU nad INDYWIDUALNYMI, GRUPOWYMI, SPECJALISTYCZNYMI PRAKTYKAMI** – Grażyna Adrych, Bernadeta Licznarska

Członkowie **KOMISJI DS. PIELĘGNIARSTWA RATUNKOWEGO** – Waldemar Ciechanowski, Anna Burak, Jacek Pawlak, Piotr Kowalski

Członek **KOMISJI SKARG I WNIOŚKÓW** – Elżbieta Lorenc

Członek **KOMISJI DS. POZ-TÓW** – Wiesława Kujawa

Członkowie **KOMISJI DS. OPIEKI DŁUGOTERMINOWEJ** – Bogusława Hirt-Nowak, Grażyna Krzemińska, Dorota Forjas, Dorota Kaczmarek, Maria Andryńczyk

Członkowie **KOMISJI DS. PIELĘGNIARSTWA OPERACYJNEGO** – Alicja Mikołajewska, Lucyna Tomicka, Aleksandra Czyżniejewska, Anna Kisiel, Katarzyna Nass

Gratulacje również otrzymali nowi konsultanci.

W gościnnych progach restauracji Telimena można było spędzić kilka wspaniałych chwil. Była to też okazja do złożenia sobie życzeń. Świątecznym akcentem okazał się również poczęstunek złożony z typowo wigilijnych potraw.

Polskie tradycyjne potrawy wigilijne, profesjonalna obsługa restauracji i wyjątkowa atmosfera stworzona przez organizatorów nadały temu spotkaniu wyjątkowy i niepowtarzalny charakter.

Do zobaczenia za rok!

Tekst: Wiesława Stefaniak-Gromadka

Foto: Waldemar Ciechanowski

Szanowni Państwo,

W związku z wątpliwościami dotyczącymi zapisu art. 61a ust. 4 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o zawodach pielęgniarki i położnej (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 576 ze zm.) w załączeniu przesyłamy opinię w powyższej kwestii autorstwa Pani dr hab. Doroty Karkowskiej (stan prawny na dzień 6 listopada 2019 r.)

Z poważaniem

Zofia Małas
Prezes NRPIP

OPINIA PŁATNY URLOP SZKOLENIOWY DLA PIELEŃNIAREK, POŁOŻNYCH

Uwagi dotyczą do art. 61a ust. 4 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o zawodach pielęgniarki i położnej, t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 576 ze zm., dalej zwana u.z.p.p.

1. Uwagi ogólne

Generalnie kodeks pracy nie stanowi o obowiązku podnoszenia kwalifikacji zawodowych przez każdego pracownika. Inaczej jest w przypadku zawodów medycznych, w tym zawodów pielęgniarki i położnej, ponieważ obowiązek podnoszenia przez te osoby kwalifikacji zawodowych wynika z przepisów poza kodeksem pracy, które są częścią prawa pracy. Zgodnie z art. 61 ust.1 u.z.p.p. każda pielęgniarka czy położna ma ustawowy obowiązek stałego aktualizowania swojej wiedzy i umiejętności zawodowych oraz prawo do doskonalenia zawodowego w różnych rodzajach kształcenia podyplomowego. Tym samym obowiązek podnoszenia kwalifikacji zawodowych powstanie po stronie pracownika pielęgniarki lub położnej, który ustawowo jest zobowiązana do udzielania świadczeń zdrowotnych zgodnie z posiadanymi kwalifikacjami zawodowymi i umiejętnościami (art. 12 ust.1 u.z.p.p.). Ponadto, posiadanie przez pielęgniarkę lub położną określonych kwalifikacji zawodowych jest warunkiem sumiennego i starannego wykonywania umówionej pracy. Obowiązek wykonywania pracy w sposób sumienny i staranny należy do katalogu podstawowych obowiązków pracownika wynikających z art. 100 § 1 k.p.

2. Wprowadzenie nowej regulacji prawa pracy, poza kodeksem pracy

Wychodząc naprzeciw postulatam środowisk pielęgniarek i położnych, zawarto porozumienie pomiędzy Naczelną Izbą Pielęgniarek i Położnych oraz Ogólnopolskim Związkiem Zawodowym Pielęgniarek i Położnych a Ministrem Zdrowia w celu urzeczywistnienia możliwości realizacji obowiązku kształcenia podyplomowego o którym mowa w art. 61 ust.1 u.z.p.p. w zw. z art. 61a ust.4 u.z.p.p. – i wprowadzono poza kodeksem pracy uregulowanie szczególne – płatny urlop szkoleniowy dla pielęgniarek i położnych w wyraźnie wskazanych okolicznościach.

Zgodnie z art. 61a. u.z.p.p.:

1. Pielęgniarka i położna podnoszącej kwalifikacje zawodowe w formach innych niż określone w art. 66 ust. 1 przysługuje, na jej wniosek i za zgodą pracodawcy, urlop szkoleniowy w wymiarze do 6 dni roboczych rocznie, płatny według zasad obowiązujących przy obliczaniu wynagrodzenia za urlop wypoczynkowy. 2. Wymiar urlopu szkoleniowego dla pielęgniarki i położnej, o której mowa w ust. 1, jest ustalany przez pracodawcę w zależności od czasu trwania poszczególnych form podnoszenia kwalifikacji zawodowych. 3. Pielęgniarka i położna ma obowiązek niezwłocznie przedstawić pracodawcy dokument poświadczający jej udział w formach

podnoszenia kwalifikacji zawodowych innych niż określone w art. 66 ust. 1

4. Urlop szkoleniowy w wymiarze do 6 dni roboczych rocznie, płatny według zasad obowiązujących przy obliczaniu wynagrodzenia za urlop wypoczynkowy, przysługuje również pielęgniarkie i położnej, która zamierza odbyć kształcenie podyplomowe bez skierowania, o którym mowa w art. 61 ust. 3, na podstawie umowy zawartej z organizatorem kształcenia. Przepisy ust. 1-3 stosuje się odpowiednio. „

Z kolei przepis art. 61 ust.3 u.z.p.p. stanowi: „Pielęgniarka i położna zatrudniona na podstawie umowy o pracę odbywają kształcenie podyplomowe na swój wniosek, na podstawie wydanego przez pracodawcę skierowania do organizatora kształcenia podyplomowego pielęgniarek i położnych, zwanego dalej „organizatorem kształcenia”.

Zgodnie z art. 61a ust.4 u.z.p.p. – każda pielęgniarka lub położna w okresie kształcenia podyplomowego bez skierowania pracodawcy ma prawo do płatnego urlopu szkoleniowego w wymiarze do 6 dni roboczych rocznie. Jak wynika już z literalnego brzmienia analizowanego przepisu – ustawodawca w zakresie prawa do skorzystania z płatnego urlopu szkoleniowego stara się łagodzić różną sytuację prawną pomiędzy pielęgniarkami lub położnymi zatrudnionymi na podstawie umowy o pracę, a odbywającymi kształcenie na podstawie skierowania i za zgodą pracodawcy, a tymi, które wypełniają ustawowy obowiązek kształcenia podyplomowego bez takiego skierowania.

Różnica sprowadza się do tego, że obecnie mamy dwie różne podstawy prawne udzielania przez pracodawcę płatnego urlopu szkoleniowego. Dla osób ze skierowaniem pracodawcy są to regulacje kodeksu prawa pracy (art.1031 art.1036 kp.), a dla osób bez skierowania pracodawcy uregulowanie poza kodeksem prawa pracy – zawarte w komentowanym artykule.

3. Przesłanki skorzystania z płatnego urlopu szkoleniowego przez pielęgniarkę i położną, która zamierza odbyć kształcenie podyplomowe bez skierowania

1. Pielęgniarka lub położna jest zatrudniona na podstawie umowy o pracę.

2. Pielęgniarka lub położna zawiera umowę z organizatorem kształcenia w zamiarze odbycia kształcenia podyplomowego.

3. Kształcenie podyplomowe o których mowa w art. 61a ust.4 u.z.p.p. w zw. z art. 66 u.z.p.p. to :1) szkolenie specjalizacyjne, zwane dalej „specjalizacją”; 2) kurs kwalifikacyjny; 3) kurs specjalistyczny; 4) kurs dokształcający

4. Pielęgniarka lub położna nie posiada skierowania pracodawcy na kształcenie podyplomowe, bez względu na przyczynę np. odmowa przez pracodawcę czy przejście do innego pracodawcy.

5. Wniosek pracownika. Udzielenie urlopu szkoleniowego wymaga odpowiedniego wniosku pracownika złożonego w dowolnej formie. W analizowanym przypadku pielęgniarka lub położna ma obowiązek niezwłocznie przedstawić pracodawcy dokument poświadczający jej udział w kształceniu podyplomowym poprzez przedstawienie dokumentu, jakim jest umowa zawarta z organizatorem kształcenia.

6. Zgoda pracodawcy. Z treści art. 61a ust. 4 u.z.p.p. w zw. z odpowiednim stosowaniem ust. 1-3 art. 61a u.z.p.p. wynika, że skorzystanie przez pracownika z urlopu szkoleniowego jest uzależnione od jego udzielenia przez pracodawcę. W rezultacie dopiero od momentu wyrażenia zgody o udzieleniu urlopu szkoleniowego w uzgodnionym przez strony terminie pracownik może skorzystać z przysługującego mu świadczenia. Pracownik, który samodzielnie „udzielił” sobie urlopu szkoleniowego i nie stawi się do pracy w uzgodnionym terminie, naraża się na odpowiedzialność porządkową, uregulowaną w art. 108 i n. k.p. za nieprzestrzeganie przyjętego sposobu usprawiedliwiania nieobecności w pracy. W takiej sytuacji pracodawca może skorzystać także z instytucji natychmiastowego rozwiązania stosunku pracy w trybie art. 52 § 1 pkt 1 k.p.

7. Forma zgody. Ustawa nie rozstrzyga, w jakiej formie powinna być podjęta decyzja o udzieleniu płatnego urlopu szkoleniowego, w rezultacie zgodnie z art. 60 k.c. w zw. z art. 300 k.p. udzielenie tego urlopu może nastąpić w każdej formie pod warunkiem, że zamiar taki wynika w sposób dostatecznie zrozumiały z zachowania pracodawcy.

4. Czy pracodawca ma obowiązek udzielić zgody na płatny urlop szkoleniowy o którym mowa w art. 61a ust. 4 u.z.p.p.?

Zgodnie z art. 17 i 94 pkt 6 k.p. Pracodawca jest obowiązany ułatwić pracownikom podnoszenie kwalifikacji zawodowych. Z ogólnego zwrotu „ułatwianie podnoszenia kwalifikacji zawodowych” wynika, że obowiązkiem pracodawcy jest jedynie stwarzanie warunków umożliwiających podnoszenie kwalifikacji zawodowych przez pracowników. Należy przez to rozumieć nieodmawianie bez uzasadnionych przyczyn pracownikowi udziału w wybranej przez niego formie szkolenia zawodowego, a także tworzenie pozytywnej atmosfery wobec uczących się pracowników.

Z literalnego brzmienia art. 61a ust. 4 w zw. z ust. 1-3 art. 61a u.z.p.p. pracodawca samodzielnie podejmuje decyzję w przedmiocie udzielenia pracownikowi zwolnienia od pracy. Z tym jednak, iż z punktu widzenia wykładni celowościowej i systemowej samodzielna decyzja pracodawcy nie oznacza samowolnej i niczym nie ograniczonej decyzji pracodawcy. Pracodawca ma obowiązek sprzyjać staraniom pracownika w tym zakresie, zgodnie z powszechnie akceptowanym rozumieniem zwrotu „ułatwiać”, występującym na gruncie powołanych przepisów, a świetle analizowanego art. 61a u.z.p.p. ułatwienie pracownikom pielęgniarkom i położnym podno-

szczenia kwalifikacji nabiera szczególnego znaczenia. Przyjęcie, iż zgoda pracodawcy sprowadza się tylko do swobodnej decyzji, niczym nie ograniczonej – czyniłaby ustawowy zapis art. 61a ust. 4 martwym przepisem i świadczyłoby to o barku racjonalności po stronie ustawodawcy.

Zasadniczą funkcją prawa pracy jest ochrona pracownika przed ekonomicznie i socjalnie silniejszą pozycją pracodawcy, ale równocześnie nie można jednak pominąć jego funkcji organizacyjnej, mającej gwarantować prawidłowy i niezakłócony przebieg procesu pracy oraz wysoką efektywność pracy. Dlatego dostrzegając rysującą się na tym tle konieczność wyważenia interesów obu stron stosunku pracy, należy, moim zdaniem, przyjąć, że pracodawca jest obowiązany sprzyjać staraniom pracownika pielęgniarki czy położnej przez udzielenie prawa do płatnego urlopu szkoleniowego o którym mowa w art. 61a ust. 4 u.z.p.p.. Należy podkreślić, iż pielęgniarka czy położna która decyduje się na podnoszenie swoich kwalifikacji zawodowych realizuje swój obowiązek pracowniczy (art. 61 u.z.p.p. w zw. z art. 12 ust. 1 i art. 11 ust. 1 u.z.p.p. oraz art. 100 kp §1 kp.) i działa na rzecz dobra zakładu pracy (art. 100 kp §2 pkt. 4 kp.).

Tym bardziej, jeżeli kształcenie podyplomowe jest zgodne z rodzajem wykonywanej prac na danym stanowisku pracy.

Instytucja płatnego urlopu szkoleniowego ma charakter szczególny i celowy, względem dotychczasowego stanu prawnego. Dlatego decyzja odmowna powinna być podejmowana w sytuacjach absolutnie wyjątkowych, gdy nieobecność pracownika w pracy spowodowałaby istotne zakłócenia toku pracy czy naraziłaby pracodawcę na znaczną szkodę majątkową. Należy podkreślić, że odmiennie niż przy urlopie wypoczynkowym, nieudzielenie pracownikowi płatnego urlopu szkoleniowego w terminie niezbędnym na przystąpienie do egzaminów w rzeczywistości pozbawi go prawa do tego świadczenia, ze względu na brak możliwości wykorzystania go w terminie późniejszym.

5. Wniosek

Powyższe rozważania prowadzą do wniosku, że w świetle art. 61a ust. 4 u.z.p.p. w zw. z art. 61 ust. 3 u.z.p.p. realizacja obowiązku ułatwiania podnoszenia kwalifikacji zawodowych i wyrażenie zgody na płatny urlop szkoleniowy nie jest przedmiotem nieograniczonego, swobodnego uznania pracodawcy, gdyż podlega weryfikacji z punktu widzenia obiektywnych okoliczności. Analizowany przepis jest przepisem ustawowym, częścią prawa pracy, wyrażonym jak wiele przepisów poza kodeksem prawa pracy.

Wyrażenie zgody, przyznanie pracownikowi dodatkowych świadczeń w trybie art. 61a u.z.p.p. powinno uwzględniać także wymagania wynikające z zasady równości i niedyskryminacji pracowników.

ŚWIATOWY DZIEŃ SENIORA

Jak co roku Dzień Seniora obchodzony jest w kilku wariantach na poziomie globalnym i lokalnym:

- 1 października jako Międzynarodowy Dzień Osób Starszych,
- 20 października jako Europejski Dzień Seniora,
- 20 listopada jako Ogólnopolski Dzień Seniora.

Te wszystkie daty mają przede wszystkim jeden wspólny cel – kształtować społeczne postrzeganie osób starszych oraz podejmować wszelkie działania, mające na celu zapewnienie im godnego życia.

Do najważniejszych zadań należy więc walka z wykluczeniem osób w podeszłym wieku, ułatwienie dostępu do opieki medycznej, a także do pełnego życia kulturalnego i społecznego. Obchody zwiastują też nieuchronną rewolucję demograficzną.

Obecnie na świecie żyje około 600 milionów osób powyżej 60 roku życia. Szacuje się, że w 2050 roku liczba ta wyniesie 2 miliardy. Większość z nich zamieszkiwać będzie kraje rozwijające się. Starsi ludzie będą zatem pełnić jeszcze większą rolę wychowawczą, a ponadto będą musieli liczyć się z późniejszym odejściem na emeryturę. Dlatego coraz częściej organizowane są rozmaite formy aktywizacji osób w podeszłym wieku: warsztaty, szkolenia, kursy czy koła zainteresowań. Takie inicjatywy na poziomie lokalnym poma-

gają seniorom nie tylko się rozwijać, ale również przeżywać drugą młodość.

Dnia 14 listopada 2019 r. w Salonie Hoffmana Kujawsko-Pomorskiego Centrum Kultury w Bydgoszczy odbył się Dzień Seniora zorganizowany przez Pracownię Integracji Międzypokoleniowej oraz OIPiP w Bydgoszczy, a w szczególności koło seniorów. Pomiar poziomu cukru we krwi i ciśnienia tętniczego wykonywały Lidia Nowak, Mariola Kruczkowska oraz Wiesława Stefaniak-Gromadka. Panie również udzielały porad zdrowotnych. Nie było żadnych zapisów czy limitu uczestników, każdy kto miał chęć oraz możliwość mógł przyjść i skorzystać z wybranego bloku lub ze wszystkich atrakcji. W domowej atmosferze można było skorzystać z otwartych wykładów oraz bezpłatnych badań i ofert skierowanych do seniorów.

**Składam
serdeczne podziękowanie
Firmie Vitalabo
za udostępnienie sprzętu do pomiaru poziomu cukru
na wszystkie imprezy dla mieszkańców Bydgoszczy**

**Katarzyna Florek
Przewodnicząca ORPiP w Bydgoszczy**

Tekst i foto: Wiesława Stefaniak-Gromadka

mgr Jacek Pawlak

Kierownik Zakładu Pomocy Doraźnej i Ratownictwa Medycznego Szpitala Wielospecjalistycznego im. dra L. Błazka w Inowrocławiu, Sekretarz Komisji ds. Pielęgniarstwa Ratunkowego przy OIPiP

VII OGÓLNOPOLSKA KONFERENCJA NAUKOWO-SZKOLENIOWA „WSPARCIE PSYCHOLOGICZNE W RATOWNICTWIE MEDYCZNYM”

Dnia 29 grudnia 2019 roku członkowie Komisji ds. Pielęgniarstwa Ratunkowego uczestniczyli w VII Ogólnopolskiej Konferencji Naukowo-Szkoleniowej „Wsparcie psychologiczne w ratownictwie medycznym”, która odbyła się w Centrum Dydaktycznym Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego, przy ul. Księcia Trojdena 2A w Warszawie. Organizatorami było Lotnicze Pogotowie Ratunkowe i Zakład Ratownictwa Medycznego Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego.

W Komitecie Naukowym zasiadali: dr hab. n. o zdr. Robert Gałązkowski, prof. nadzw. WUM – jako przewodniczący, dr n. hum. Małgorzata Wypych – zastępca przewodniczącego oraz członkowie, m.in.: prof. dr hab. Bernard Wiśniewski, prof. dr hab. Andrzej Basiński, prof. dr hab. n. med. Oryna Detsyk (Ukraina), prof. dr hab. n. med. Sergiy Fedorov (Ukraina) oraz prof. dr hab. n. med. Jerzy Ładny.

Konferencję rozpoczął prof. Robert Gałązkowski witając zebranych i wprowadzając w program dnia. Następnie konferencję poprowadziła Pani dr Małgorzata Wypych.

Sesja pierwsza o tematyce „Zdrowie psychiczne pracowników systemu Państwowego Ratownictwa Medycznego” zawierała referaty „Występowanie wtórnego stresu pourazowego u pracowników systemu Państwowego Ratownictwa Medycznego w Polsce” Doroty Morawskiej, „Jak zmienia się percepcja pod wpływem ostrego stresu” Krzysztofa Basińskiego oraz „Poczucie osamotnienia – jak ukrywanie emocji wpływa na sięganie po pomoc” dr Małgorzaty Wypych.

Tematem drugiej sesji było „Pomaganie w systemie Państwowego Ratownictwa Medycznego”.

Zawierała ona bardzo ciekawe referaty: „Pomoc psychologiczna w ratownictwie medycznym – standardy działania” dr. Pawła Rasmusa, „Rola emocji w życiu człowieka i umiejętność zarządzania emocjami”, Martyny Tworkowskiej oraz „Rozmowa wspierająca dziecko w kryzysie” dr Joanny Mydlarskiej.

W sesji trzeciej pt. „Komunikacja z pacjentem i rodziną” przedstawiono m.in. temat stresu w pracy ratowników medycznych oraz tematykę myśli samobójczych u ratowników medycznych.

Sesja czwarta to referaty na tematy sytuacji trudnych w systemie Państwowego Ratownictwa Medycznego. Zawierała m.in. referaty: „Niespodzianki międzykulturowe – czyli jak współpracować z obywatelami Ukrainy” pani Natalii Shymborskiej z Ukrainy oraz „Skuteczne mechanizmy przeciwdziałania mobbingowi” pani Moniki Wieczorek.

Wielu z wykładawców było psychologami zawodowo związanymi z ratownictwem medycznym, co powodowało, że udzielali praktycznych wskazówek dotyczących pracy z pacjentami i współpracy między ratownikami medycznymi. Ciekawostką jest fakt, że psychologów na stałe współpracujących z dysponentami ratownictwa medycznego w Polsce jest tylko dziewięć!

Konferencja była bardzo ciekawa i uświadomiła nam jak ważną dziedziną ratownictwa jest właśnie psychologia ratownictwa – tak niedoceniana, a wręcz często pomijana w pracy personelu systemu Państwowego Ratownictwa Medycznego.

Anna Świącicka
fizjoterapeutka

Katarzyna Marcinkowska
mgr pielęgniarstwa

Anna Świącicka

Katarzyna Marcinkowska

LECZNICTWO UZDROWISKOWE JAKO ODPOWIEDŹ NA WSPÓŁCZESNE PROBLEMY ZDROWOTNE PIELĘGNIAREK I POŁOŻNYCH

Współczesne leczenie uzdrowiskowe wychodzi na przeciw oczekiwaniom nie tylko osób starszych. Aktualne metody kuracji, zróżnicowane profile lecznicze oraz sposoby realizacji świadczeń łączące aspekty medyczne, rekreacyjno-turystyczne czy usługi typu SPA sprawiają, iż sanatoria są doskonale przygotowane do zaspokajania potrzeb zdrowotnych także młodszych osób, w tym aktywnych zawodowo.

Celem niniejszego artykułu jest zwrócenie uwagi grupy zawodowej pielęgniarek i położnych na korzyści zdrowotne wynikające z zastosowania kompleksowego leczenia uzdrowiskowego. W artykule zaprezentowano walory leczenia sanatoryjnego oraz ogólne zasady realizacji tego rodzaju świadczeń zdrowotnych.

Leczenie uzdrowiskowe, będące integralną częścią ochrony zdrowia, wypełnia niszę pozostawioną przez tradycyjne formy leczenia szpitalnego. Polega na wykorzystaniu naturalnych bogactw środowiskowych i czynników fizycznych. W tych warunkach stosuje się na ogół kompleksowe programy lecznicze, które obejmują kilka metod. Do najczęściej stosowanych zaliczamy: balneoterapię, klimatoterapię, hydroterapię, termoterapię, kinezyterapię oraz fizykoterapię. Ważnym uzupełnieniem tej interdyscyplinarnej działalności jest leczenie farmakologiczne, psychoterapia, edukacja zdrowotna i dieta.

Rola i znaczenie leczenia uzdrowiskowego

Balneoterapia jest najważniejszym działem leczenia uzdrowiskowego. Obejmuje stosowanie wód mineralnych, peloidów i gazów. Wody mineralne wykorzystywane są do kąpiei leczniczych (kąpiele solankowe, kwasowęglowe, siarczkowo-siarkowodorowe, radonowe), kuracji pitnych (wody chlorowo-sodowe, wodorowęglanowe, szczawy, wody siarczkowo-siarkowodorowe) oraz inhalacji. Do balneoterapii zaliczamy także peloidoterapię. Peloidami są torfy posiadające wybitne właściwości lecznicze. Wśród zabiegów borowinowych należy wymienić przede wszystkim: okłady borowinowe, zabiegi z pasty borowinowej i innych produktów pochodzących z torfu. Z kolei gazy wykorzystywane w balneoterapii stosuje się w formie kąpiei w gazie lub wodzie (m.in. dwutlenek węgla, radon, siarkowodor, tlen, powietrze, ozon).

Klimatoterapia z kolei wykorzystuje właściwości bodźcowe i lecznicze klimatu. Wśród zabiegów klimatoterapeutycznych wyróżniamy: kąpiele powietrzne i słoneczne,

zabiegi ruchowe na otwartym powietrzu, naturalne inhalacje oraz talassoterapię, wykorzystującą walory lecznicze klimatu nadmorskiego. W ramach leczenia uzdrowiskowego stosuje się także hydroterapię, obejmującą zabiegi wodne o różnej temperaturze i ciśnieniu (natryski, kąpiele wirowe, masaże podwodne, kąpiele perełkowe, polewania). Nieodłącznym i bez wątpienia fundamentalnym elementem terapii jest kinezyterapia. Jest to metoda skupiająca różne formy aktywności fizycznej. W leczeniu sanatoryjnym realizowane są: ćwiczenia indywidualne, zespołowe, gimnastyka ogólnie usprawniająca, oddechowa, w wodzie, a także elementy terenoterapii (truchty, spacer, marsze, jazda rowerem, Nordic Walking). W bliskiej łączności z medycyną uzdrowiskową pozostaje fizykoterapia. W medycynie fizykoterapii stosuje się występujące w przyrodzie naturalne czynniki fizyczne (termiczne, promieniowanie słoneczne) oraz te wytworzone przez różnego rodzaju generatory (np. urządzenia emitujące energię cieplną, prądy małej i wielkiej częstotliwości, promieniowanie nadfioletowe, podczerwone oraz ultradźwięków). Z drugiej strony, kompleks sanatoryjny jest właściwym miejscem na wdrożenie edukacji zdrowotnej i szeroko rozumianej profilaktyki.

Oddziaływanie bodźców balneologicznych dostrzegalne jest na poziomie miejscowym i ogólnym organizmu. Optymalne, globalne działanie przejawia się w stymulacji procesów regeneracyjnych i naprawczych organizmu oraz w przywróceniu homeostazy. Ważnym zadaniem tego rodzaju leczenia jest także zwiększenie wydolności fizycznej ustroju i usprawnienie funkcjonowania autonomicznego układu nerwowego. Bodźcowy klimat wpływa pobudzająco na układ immunologiczny, sprzyja zwiększeniu odporności, a ponadto usprawnieniu procesów psycho-somatycznych. Efekty działania miejscowego (objawowego) opierają się na postępowaniu przeciwbólowym, przeciwzapalnym i przeciwobrzękowym. Wykazują także wpływ na zmianę napięcia mięśniowego.

Leczenie sanatoryjne w kontekście zagrożeń na stanowisku pracy pielęgniarek i położnych

Zbawienny wpływ surowców naturalnych sprawia, iż leczenie uzdrowiskowe jest doskonałym rozwiązaniem wpisującym się w szczególne potrzeby zdrowotne personelu medycznego, w tym pielęgniarek i położnych. Obciążenie emocjonalne, psychofizyczne, nieustanne przeciążenia ukła-

du mięśniowo-szkieletowego oraz inne uciążliwości zawodowe na stanowisku pracy (m.in. stres, ciągła dyspozycyjność, zbyt duża liczba pacjentów, praca w systemie zmianowym) to tylko niektóre z czynników (obok biologicznych i chemicznych) przyspieszających występowanie wielu chorób. Z najnowszych badań europejskiego projektu NEXT wynika, iż pracę w porze nocnej należy traktować jako składową predysponującą do pojawienia się wielu niepożądanych schorzeń i stanów patologicznych, w tym chorób nowotworowych. Nabiera to szczególnego znaczenia także w obliczu współczesnych uwarunkowań systemowych związanych z deficytową strukturą zatrudnienia personelu pielęgniarskiego.

Sposoby realizacji świadczeń

W Polsce świadczenia uzdrowiskowe są wymienione w katalogu świadczeń gwarantowanych i przysługują wszystkim osobom ubezpieczonym. Omawiana działalność prowadzona jest w zakładach lecznictwa uzdrowiskowego: szpitalach uzdrowiskowych, sanatoriach (także tych urządzonych w podziemnych wyrobiskach górniczych), przychodniach uzdrowiskowych i zakładach przyrodolecznictwa, przy wykorzystaniu urządzeń lecznictwa uzdrowiskowego takich jak: pijalnie uzdrowiskowe, łożnie, parki, ścieżki ruchowe, urządzone odcinki wybrzeża morskiego, baseny uzdrowiskowe, podziemne wyrobiska górnicze. Kuracjusze mogą korzystać z uzdrowiskowego leczenia szpitalnego lub sanatoryjnego (turnus 21-dniowy) bądź z uzdrowiskowej rehabilitacji szpitalnej lub sanatoryjnej (turnus 28-dniowy).

Po zmianach, od 2019 roku skierowanie na leczenie uzdrowiskowe wystawia lekarz ubezpieczenia zdrowotnego, biorąc pod uwagę aktualny stan zdrowia pacjenta, brak wskazań lub istniejące przeciwwskazania oraz wpływ leczenia uzdrowiskowego na stan zdrowia pacjenta. Jest to niezwykle istotne z uwagi na bodźcowy charakter terapii, gdyż niektóre schorzenia mogą ulegać zaostrzeniu. Wypełnione skierowanie, przesłane jest przez lekarza lub przez osobę zainteresowaną do oddziału wojewódzkiego NFZ, na terenie którego aktualnie zamieszkuje pacjent, w terminie 30 dni od daty wystawienia (inaczej skierowanie utraci ważność). Po zarejestrowaniu w oddziale NFZ, skierowanie jest sprawdzane przez zatrudnionego w Funduszu lekarza specjalistę w dziedzinie balneoklimatologii i medycyny fizykalnej lub rehabilitacji medycznej. Oceniana jest jego celowość, po czym wskazuje się rodzaj oraz miejsce leczenia uzdrowiskowego. W przypadku zaś stwierdzenia przeciwwskazań lub brak wskazań do leczenia – specjalista nie potwierdza skierowania. Zwracane jest ono wtedy lekarzowi, który je wystawił, a pacjent zostanie o tym pisemnie poinformowany. Decyzja jest ostateczna i nie przysługuje od niej odwołanie. Jeżeli natomiast zostanie ustalony termin leczenia, oddział wojewódzki NFZ doręczy potwierdzone skierowanie nie później niż 14 dni przed datą rozpoczęcia leczenia. Warto jednak podkreślić, iż wyżej wymienione regulacje nie dotyczą szpi-

tala uzdrowiskowego, ambulatoryjnego leczenia uzdrowiskowego i leczenia uzdrowiskowego dzieci. W przypadku osób dorosłych zalecane jest korzystanie z ambulatoryjnego lub/i sanatoryjnego leczenia uzdrowiskowego oraz rehabilitacji w sanatorium uzdrowiskowym nie częściej niż raz na 18 miesięcy, jednak kolejne skierowanie można złożyć do oddziału wojewódzkiego NFZ po upływie 12 miesięcy od zakończenia poprzedniego leczenia uzdrowiskowego.

Z rehabilitacji leczniczej w ramach prewencji rentowej ZUS mogą skorzystać wszyscy, którzy z powodu choroby są zagrożeni długotrwałą niezdolnością do pracy, ale równocześnie rokują odzyskanie tej zdolności po przeprowadzeniu rehabilitacji, a więc:

- ubezpieczone osoby pracujące, którym grozi całkowita lub częściowa niezdolność do pracy, a więc i przejście na rentę,
- renciści, którzy mają okresowo przyznawane świadczenia, i dzięki pobytowi w sanatorium mogliby wrócić do pracy,
- osoby, które straciły pracę, gdy były długo na zwolnieniu chorobowym, ale jeśli ich stan zdrowia ulegnie poprawie mogą ponownie wrócić do pracy zarobkowej.

Wniosek o rehabilitację w ramach prewencji rentowej ZUS może wydać każdy lekarz, który prowadzi leczenie (bez względu na to czy jest to lekarz POZ, czy specjalista, nawet z prywatną praktyką, który nie ma podpisanej umowy z NFZ). Wniosek składa się wraz z dokumentacją medyczną w najbliższej jednostce ZUS. Jednak zanim ZUS zdecyduje ostatecznie o skierowaniu do sanatorium, może zlecić zbadanie wnioskodawcy przez lekarza orzecznika ZUS. Jego zadaniem jest ocena, jakie są szanse na powrót do pracy po rehabilitacji, biorąc pod uwagę wiek, zawód i czynności, jakie wykonuje się w pracy i warunki pracy, ale przede wszystkim to, jak przebieg choroby wpływa na organizm. Jeśli lekarz orzecznik ZUS stwierdzi, że pacjent kwalifikuje się do sanatorium, zostaje wyznaczony ośrodek rehabilitacyjny najbliższego miejsca zamieszkania wnioskodawcy oraz data rozpoczęcia turnusu.

Zakończenie

Powyższe opracowanie, mimo, iż nie wyczerpuje podjętego zagadnienia w całości, a jedynie stanowi próbę jego zasygnalizowania – wskazuje przede wszystkim na możliwości zorganizowanych świadczeń zapobiegawczych i leczniczych. Niebawem zaletą funkcjonowania lecznictwa uzdrowiskowego jest interdyscyplinarność usług zapewniających wsparcie zdrowotne oraz bogata oferta turystyczna i wypoczynkowa w szczególnie korzystnych, wyżej wymienionych, warunkach przyrodniczo-uzdrowiskowych. Nie ulega więc wątpliwości, że lecznictwo uzdrowiskowe jest potrzebne współczesnej medycynie, a co za tym idzie także pracownikom ochrony zdrowia. Zwiększa bowiem efektywność leczenia farmakologicznego i szpitalnego oraz wpływa na poprawę funkcjonowania naszego społeczeństwa.

mgr Joanna Nowak

Specjalista ds. Epidemiologii

SEKCJA ANTYBIOTYKOTERAPII I KONTROLI ZAKAŻEŃ SZPITALNYCH

SZPITAL UNIWERSYTECKI NR 1

im. dra A. Jurasza w Bydgoszczy

WSZYSTKO JEST W RĘKACH CZŁOWIEKA. DLATEGO NALEŻY MYĆ JE CZĘSTO.

S.J. Lec

Skóra człowieka jest fizjologicznie skolonizowana drobnoustrojami. Wyróżniamy florę bakteryjną:

- stałą, która pełni funkcje ochronną, są to drobnoustroje niskiej patogenności, jednak nie powinny dostać się do rany chirurgicznej, występują głównie w fałdach skórnych, mieszkach włosowych, namnażają się w gruczołach potowych i łojowych.
- przejściową, kiedy drobnoustroje są „luźno” związane ze skórą np. naszych dłoni, nie namnażają się, charakteryzują się wysokim potencjałem chorobotwórczym. Można je usunąć w wyniku mycia i dezynfekcji, są to często drobnoustroje odpowiedzialne za zakażenia szpitalne.

Higiena rąk jest najważniejszą powinnością personelu medycznego kontaktującego się bezpośrednio i pośrednio z pacjentem. Stanowi uniwersalną, bezpieczną metodę chroniącą pacjenta, jak i pracowników ochrony zdrowia przed skutkami infekcji. Podstawowym celem profilaktyki zakażeń szpitalnych jest przerywanie transmisji drobnoustrojów przez wprowadzanie w życie procedur określających zasady utrzymania czystości rąk. Skutkuje to ograniczeniem ryzyka zakażeń krzyżowych oraz zredukowaniem częstości występowania zakażeń związanych ze stosowaniem inwazyjnych technik diagnostycznych lub leczniczych.

Już w roku 1847 Semmelweis wprowadził w szpitalu, w którym pracował dezynfekcję rąk wodą chlorowaną. Dzięki zastosowaniu tej procedury w ówczesnych czasach spowodował obniżenie śmiertelności położnic z 10% do 1%. Dziś po 170 latach ręce nadal stanowią główny „wektor” transmisji patogenów w jednostkach ochrony zdrowia, a Zespoły Kontroli Zakażeń Szpitalnych nieprzerwanie prowadzą działania zmierzające do osiągnięcia jeszcze lepszych efektów higieny rąk. W praktyce jednak, pomimo częstych szkoleń i kontroli przestrzeganie tej zasady przez personel szpitala jest niezadowolające.

Sekcja Antybiotykoterapii i Kontroli Zakażeń Szpitalnych w Szpitalu Uniwersyteckim nr 1 w Bydgoszczy również prowadzi starania, które głównie opierają się na zmianie świadomości oraz podejścia personelu medycznego do istotnego znaczenia mikrobiologicznej czystości rąk. Pomimo szeroko zakrojonej kampanii edukacyjnej oraz dodatkowego wyposażenia klinik oraz oddziałów w środki do dezynfekcji rąk, wyniki monitorowania procedury – Higiena rąk nie pozwalają członkom ZKZSz „spocząć na laurach”.

Światowa Organizacja Zdrowia (WHO) zaleca myć ręce w wymienionych sytuacjach:

- w przypadku widocznego zabrudzenia rąk, uczucia „lepkości” m.in. po stosowaniu żelowych preparatów do dezynfekcji rąk,
- poplamienia dłoni krwią lub innymi płynami ustrojowymi,
- po skorzystaniu z toalety,
- podczas kontaktu z chorym podczas zdecydowanego podejrzenia lub potwierdzenia ekspozycji na organizmy przetrwalnikujące, w tym *Clostridioides difficile*,
- w sytuacji braku preparatu do odkażania rąk na bazie alkoholu, We wszystkich pozostałych sytuacjach klinicznych do rutynowego odkażania rąk, jeśli nie są w sposób widoczny zabrudzone, preferuje się przecieranie rąk preparatami na bazie alkoholu.

Wskazania do dezynfekcji rąk wg rekomendacji WHO są następujące:

- przed i po kontakcie z pacjentem,
- przed obsługą inwazyjnych urządzeń w opiece nad chorym bez względu czy rękawiczki ochronne były używane czy nie,
- po kontakcie z wydaliniami, błoną śluzową chorego, naruszoną powłoką skórną lub opatrunkami przechodząc od zakażonej części ciała do innej części ciała chorego,
- po zdjęciu sterylnych lub niesterylnych rękawic,
- przed przygotowaniem i podaniem leków lub żywności.

Natomiast najczęściej obserwowane błędy w zakresie higieny rąk to:

- zbyt krótki czas mycia i dezynfekcji,
- zbyt rzadka dezynfekcja w odniesieniu do potrzeb,
- nieprawidłowa technika mycia i dezynfekcji rąk, z pominięciem trudnodostępnych obszarów,
- stosowanie alkoholowych preparatów dezynfekujących na mokre ręce.

Istnieją przekonujące dowody na to, że poprawa higieny rąk uzyskana, dzięki stosowaniu zaleceń dotyczących dekontaminacji rąk, może doprowadzić do zmniejszenia wskaźników zakażeń związanych z opieką zdrowotną. Ponadto w wielu badaniach potwierdzono, że po wdrożeniu strategii na rzecz poprawy higieny rąk nastąpił trwały spadek występowania drobnoustrojów opornych na działanie wielu leków oraz kolonizacji pacjentów. Takie są fakty! Więc zachęcamy wszystkich, aby się do tego przekonać!

mgr Aneta Grabarska

położna SPZOZ MSWiA w Bydgoszczy

dr n. med. Marek Lewandowski

Dyrektor SPWZOZ MSWiA w Bydgoszczy

RODZIĆ PO LUDZKU I BEZPIECZNIE

Fundacja Rodzić po Ludzku (FRL) od wielu lat prowadzi monitoring porodówek w całej Polsce. W ramach prowadzonych działań szpitale mają obowiązek raz w roku wypełnić ankietę dla Fundacji określając dane statystyczne wg kryteriów narzuconych przez fundację. Zestandaryzowanie ankiet jest korzystne – pozwala porównywać „porównywalne” kryteria w przeciwieństwie do chaosu panującego na forach. Brak odpowiedzi ze strony placówki szpitalnej jest podstawą do wszczęcia kroków prawnych zmuszających podmioty lecznicze do przesyłania danych. W ostatnich miesiącach powstało nowe narzędzie monitorujące w postaci anonimowej interaktywnej ankiety pod hasłem „Głos matek”. Ankieta jest dostępna na stronie fundacji Rodzić po Ludzku: <https://ankieta.rodzicpoludzku.pl/> jak podkreśla fundacja jest to forma kontroli obywatelskiej opartej na przestrzeganiu praw pacjenta, standardu opieki okołoporodowej oraz idei akcji Rodzić po Ludzku.

Równoległy „ranking” oddziałów położniczych odbywa się codziennie w sieci na przeróżnych forach internetowych. Pacjentki współcześnie będące w ciąży i rodzące to generalnie osoby korzystające w szerokim zakresie z mediów społecznościowych w sieci. Ilość zamieszczanych informacji bardziej czy mniej sensownych, bardziej czy mniej prawdziwych jest ogromna. Zawsze zastanawia nas skąd ludzie mają tyle czasu na wypisywanie takiej ilości „informacji”, których my nie mamy czasu nawet pobeżnie przeczytać z powodu masy obowiązków. „Informacji” zawierających mnóstwo mylnych pojęć i tak upraszczając niektóre medyczne problemy, jakby wszystko co dzieje się podczas porodu było tak proste jak zaparzenie porannej kawy, a wiemy, że poranna kawa też bywa niezbyt dobra. Aktywność medialna, ankietowa pacjentów jest duża w przypadku oddziałów położniczych w przeciwieństwie do pacjentów innych oddziałów. Na drugim przeciwnym biegunie mamy geriatrię i opiekę długoterminową. Tymi oddziałami zainteresowanie na forach jest znikome, podobnie jak zainteresowania rodziny odebraniem pacjenta senioralnego, niesamodzielnego po zakończeniu leczenia też jest znikome ze strony wielu rodzin. W populacji leczonych pacjentów innych oddziałów naszego szpitala, gdzie średnia wieku jest dwu i trzykrotnie wyższa, procent osób korzystających z mediów społecznościowych jako źródła wiedzy o placówkach medycznych jest

znacznie niższy. Narodziny oczekiwanego dziecka to mnóstwo pozytywnych emocji, w sekundy po urodzeniu małego obywatela/obywatelki rodzina zdąży rozesłać 100 SMS ów, a ile SMS-ów rozsyłanych jest, gdy chcemy, aby rodzina odebrała pacjenta niesamodzielnego ze szpitala? Często mamy komunikat abonent niedostępny. Wróćmy jednak do pozytywnych emocji, rankingu i jego merytorycznych informacji, dotyczących jednak odczuć rodzących pacjentek.

Według ostatniego rankingu FRL w Bazie Szpitali SPWZOZ MSWiA w Bydgoszczy uplasował się na 1 miejscu w Bydgoszczy, a na 3 miejscu w województwie kujawsko-pomorskim. Tak wysoką ocenę 75 punktów na 100 szpital otrzymał na podstawie 423 ankiet wypełnionych online, które są aktualizowane w cyklu 24 godzinnym. Porównując placówki, które osiągnęły lepsze wyniki w naszym województwie w rankingu należy zwrócić uwagę na liczbę respondentek: ZOZ Chełmno wypełnionych 41 ankiet dało punktację 80/100, Szpital Powiatowy Sp. z o.o. Zespół Opieki Zdrowotnej w Chełmży 73 ankiety – punktacja 78/100. Dodać również należy, że w naszej placówce przychodzi na świat rocznie ponad 2000 dzieci, a Oddział Położnictwa, Patologii Ciąży i Ginekologii z Pododdziałem Neonatologii jest ośrodkiem II referencji. W skali ogólnopolskiej nasz oddział (najmłodszy w województwie – pracujemy zaledwie 10 lat) zajął 7 miejsce w towarzystwie szpitali klinicznych i placówek sektora prywatnego.

Jakie Pytania Zawiera ankieta, czego dotyczy? W ankiecie FRL są umieszczone pytania na temat opieki w obszarach: realizacji planu porodu, swobody rodzenia, kontaktu z dzieckiem po narodzinach, opieki podczas cięcia cesarskiego, pomocy w opiece nad dzieckiem, wsparcia w karmieniu piersią, realizacji praw pacjenta, warunków w szpitalu, oceny postawy personelu i zadowolenia z opieki.

Respondentki oceniały wysoko postawę personelu SPWZOZ MSWiA w Bydgoszczy w zakresie:

- swobody rodzenia – pozycje wertykalne stosowane przy porodzie,
- kontaktu z dzieckiem po narodzinach tzw. „skóra do skóry”
- wsparcia w karmieniu piersią, pomoc położnych i doradców laktacyjnych,
- opieki po cięciu cesarskim.

Godny odnotowania jest stosunkowo niski wskaźnik cięć cesarskich i nacięć krocza w naszym ośrodku na tle wielu szpitali I referencji (tj. przyjmujących do porodu tylko donoszone ciężce fizjologiczne) w województwie kujawsko-pomorskim, co uznać należy za ogromny sukces zespołu pracującego w oddziale. Zamieszczone na stronie fundacji wyniki rankingu w wersji on line pozwalają na porównanie jednocześnie 3 dowolnie wybranych oddziałów w naszym województwie – fajna zabawa i dobre źródło opinii oparte na większej liczbie respondentów niż niektóre „trolowe” wpisy na forach.

Porównując placówki województwa kujawsko-pomorskiego w II stopniu referencyjności:

1. Szpital Wielospecjalistyczny im. dr. L. Błażka Inowrocław – 66 pkt /100 133 ankiety

2. Wojewódzki Szpital Specjalistyczny Włocławek – 65 pkt/100 – 149 ankiet

3. Regionalny Szpital Specjalistyczny im. Władysława Biegańskiego Grudziądz – 41 pkt/100 – 110 ankiet

Pokreślić należy, że ranking nie bierze pod uwagę profesjonalizmu lekarzy i położnych w zakresie sztuki medycznej. Dla Fundacji Rodzic po Ludzku ważne są zagadnienia związane z tzw. umiejętnościami miękkimi osób sprawujących opiekę. W ankiecie zawarto pytania dotyczące wspomnień związanych ze sposobem traktowania kobiety przez personel oraz komunikacji z pacjentką. W każdym obszarze szpital ma możliwość uzyskania 100% spełnienia warunków realizacji prawa oraz standardów opieki. Do całościowej oceny zostały włączone także subiektywne oceny satysfakcji kobiet w wyżej

wymienionych obszarach. Trzeba stale pamiętać że pacjenci oczekują empatii, taktowności i indywidualnego podejścia nawet jak jest 4 nad ranem, gdy personel medyczny jest po wielu godzinach ciężkiej i stresującej pracy, po wielu wykonanych procedurach, wielu rozmowach i emocjach. Każde słowo i każdy komentarz może być przedmiotem analizy pacjenta z rodziną i wszystkie dokonania w pracy tego dnia mogą zejść na plan dalszy wobec źle wypowiedzianego zdania, bez złej intencji z naszej strony. Czy nas pracujących wystarczy, aby te rosnące oczekiwania coraz lepiej i pełniej spełniać?

Ponadto w tych ankietach, analizach zapominamy chyba, że położnictwo jest niezwykle nieprzewidywalną dziedziną medycyny i niektóre stany nagłe, są naprawdę nagłe i pewna prewencja w działaniach personelu medycznego jest konieczna kosztem swobody i komfortu pacjentek. Odpowiedzialność za stan zdrowia matki i dziecka leży po stronie personelu sprawującego opiekę i zagrożenia musimy móc przewidzieć. Z drugiej strony pacjent się nie zgadza na pewne proponowane działania, gdyż wszyscy znajdują się na postępowaniu medycznym dzięki wieloletnim studiom na Uniwersytecie Każdego Wieku dr Google, ale oczywiście za nic nie odpowiada.

**Nadal będziemy się starali wykazywać
jak najwyższym profesjonalizmem
pamiętając,
że zawsze jest coś do poprawienia
a respondentkom dziękujemy za uznanie
dla skromnego zespołu naszego oddziału.**

Danuta Zroślak*Specjalista pielęgniarstwa rodzinnego,
PSSE w Bydgoszczy***BYDGOSZCZ ZDROWA, WOLNA OD NAŁOGÓW**

Dnia 24 października 2019 r. w Bydgoskiej Szkole Wyższej odbyło się Forum Naukowe – Bydgoszcz zdrowa, wolna od nałogów V – „Pokaż, że warto”. Organizatorem była Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Bydgoszczy, współorganizatorami: Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Bydgoszczy oraz Okręgowa Izba Pielęgniarek i Położnych w Bydgoszczy.

Celem akcji „Bydgoszcz zdrowa, wolna od nałogów” jest zwiększenie wiedzy młodych ludzi na temat skutków zdrowotnych i społecznych wynikających z nałogów i uzależnień, zarówno takich jak nikotyna, alkohol czy dopalacze, jak również gry komputerowe, telefony komórkowe, internet oraz złe odżywianie (np. uzależnienie od słodyczy). Kluczowymi zagadnieniami są wskazówki dla młodzieży, jak można w alternatywny sposób spędzać wolny czas aby nie wpaść w uzależnienia XXI wieku. Główną częścią akcji był konkurs skierowany do uczniów szkół podstawowych i szkół ponadpodstawowych z Bydgoszczy i powiatu bydgoskiego.

Nagrodzeni zostali również opiekunowie-nauczyciele finalistów. Wszyscy otrzymali pamiątkowe puchary, dyplomy i liczne upominki.

W czasie forum odbył się również wykład Pani Izabeli Pieczek za Studia Zdrowia w Bydgoszczy a czas umiliły występy artystyczne bydgoskiej wokalistki Steffi Mal, która rozbawiła publiczność wspólnymi tańcami i śpiewem. Gośćmi rozpoczynającymi forum były dzieci z Przedszkola Nr 9 w Bydgoszczy, które razem ze STEFFI MAL wykonały dwa utwory muzyczne.

W holu auli młodzież mogła skorzystać z porad specjalistów przy stoiskach informacyjno-edukacyjnych zorganizowanych przez WSSE w Bydgoszczy i Zespół Szkół Nr 31 Specjalnych w Bydgoszczy.

Na wszystkich czekały liczne niespodzianki, quizy nt. wiedzy o zdrowym stylu życia oraz świeże owoce i soki.

Główny Inspektorat Sanitarny w Warszawie przygotował także wystawę pt. „100-lecie służb sanitarnych”, która ukazuje pracę służb sanitarnych od 1918 roku do czasów współczesnych. Przedstawia ona także stan sanitarny i higieniczny ziem polskich u progu odzyskania niepodległości oraz sylwetki najbardziej zasłużonych osób w dziedzinie zdrowia publicznego. Ukazane zostały tu także działania podejmowane w zakresie promocji zdrowia: liczba i skala realizowanych programów zdrowotnych oraz wykorzystanie nowoczesnych narzędzi informatycznych w promocji zdrowia.

Akcję wsparli liczni partnerzy: ZS Nr 31 Spec. z Bydgoszczy, BSW, Les Higiena z Solca Kujawskiego, Fit Max Gym z Bydgoszczy, Komenda Miejska Policji w Bydgoszczy, Komenda Staży Miejskiej w Bydgoszczy oraz Europeuseł Radosław Sikorski wraz ze swoim Dyrektorem Biura Panem Jakubem Siekierskim.

W wydarzeniu uczestniczyło ok. 300 osób

Laureatami zostali:

- w kategorii szkół podstawowych:
  - I m. – AMELIA KUNDA – SP w Brzozie
  - II m. – JULIA WITKOWSKA – SP Nr 30 w Bydgoszczy
  - III m. – KORNELIA KUBUJ – SP Nr 30 w Bydgoszczy
  - IV m. – DAMIAN KALACIŃSKI – SP. w Brzozie
  - V m. – KATARZYNA GOLINOWSKA i PIOTR JUNCZYK – SP w Brzozie
- w kategorii szkół ponadpodstawowych:
  - I m. – RYSZARD JANOWSKI – LO nr V w Bydgoszczy oraz WERONIKA WIĄCEK – TECHNIKUM GASTRONOMICZNE w Bydgoszczy
  - II m. – ALEKSANDRA ZIELIŃSKA – LO nr XXI w Bydgoszczy
  - III m. – ALICJA PRĘTKA – ZESPÓŁ SZKÓŁ CENTRUM KSZTAŁCENIA ROLNICZEGO w Bydgoszczy
  - IV m. – BARTOSZ OSTROWSKI – TECHNIKUM ELEKTRYCZNO ENERGETYCZNE w Bydgoszczy
  - V m. – ALEKSANDRA SIUDZIŃSKA – LO nr XXI w Bydgoszczy.

Prezentacja pt. „Pokochaj zdrowy styl życia” Izabela Pieczek
- STUDIO ZDROWIA w BYDGOSZCZY

Laureaci prezentacji multimedialnej pt. „Pokaż, że warto”
wraz z opiekunami, gośćmi i organizatorami

Bydgoska wokalistka STEFFI MAL wraz z dziećmi
z Przedszkola Nr 9 w Bydgoszczy

Wspólna zabawa uczestników Forum Naukowego

Foto:
Danuta Zroślak

JARMARK BOŻONARODZENIOWY – WROCŁAW 2019 r.

W mikołajkowy piątek kolejny raz autokar wraz z członkami samorządu Okręgowej Izby Pielęgniarek i Położnych w Bydgoszczy wyruszył na wycieczkę. Tym razem wybraliśmy się na południe Polski do Wrocławia. Głównym punktem naszego programu był Jarmark Bożonarodzeniowy, ale organizatorzy pomyśleli o tym, aby ubogacić program tego wyjazdu i zaproponowali uczestnikom zwiedzenie Hydropolis oraz Panoramy Raclawickiej.

HYDROPOLIS to miejsce, w którym różnorodne technologie multimedialne, interaktywne instalacje, wierne repliki i modele oraz bogate w informacje ekrany dotykowe służą jednemu celowi: ukazaniu wody z różnych, fascynujących perspektyw. Dowiedzieliśmy się również że ponad 800 milionów ludzi na świecie nie ma dostępu do bezpiecznej wody pitnej, a picie 1 litra wody dziennie zmniejsza o 79 % ryzyko powstawania raka piersi i o 50% ryzyko powstania raka okrężnicy oraz pęcherza.

Bardzo ciekawe muzeum warte polecenia.

PANORAMA RACLAWICKA od zawsze budziła wiele emocji. Niektórzy z nas już widzieli to monumentalne malowidło o długości 114 metrów i wysokości 15 metrów inni byli tu pierwszy raz.

Ten niezwykły obraz przedstawia zwycięską bitwę Polaków nad Rosjanami pod Raclawicami w kwietniu 1794 roku.

Pomysłodawcą uczczenia bitwy – w jej setną rocznicę, był lwowski malarz Jan Styka, który zaangażował do prac nad Panoramą Raclawicką wybitnych artystów, m.in. Wojciecha Kossaka, Tadeusza Popiela, Teodora Axentowicza, Włodzimierza Tetmajera.

Prace nad obrazem trwały dziewięć miesięcy. Wybudowana w parku Stryjskim rotunda, w której prezentowana była Panorama Raclawicka, to jedna z atrakcji Lwowa na przełomie XIX i XX wieku.

Zabiegi techniczne wykorzystane przez autorów sprawiają, że obraz można porównać do współczesnej technologii 3D. Panoramiczna perspektywa, oświetlenie, scenografia dobudowana przed płótnem wywołują wrażenie jego wielowymiarowości.

Po II wojnie światowej Panorama Raclawicka trafiła do Wrocławia. Wiele lat przeleżała w magazynach. Nie wystawiano jej przede wszystkim ze względów politycznych – przedstawia przecież zwycięstwo Polaków nad Rosjanami, a Polska Ludowa znalazła się w orbicie wpływów Związku Radzieckiego.

Dopiero po 1980 r. rozpoczęto budowę rotundy, w której od 1985 r. pokazywana jest Panorama Raclawicka. Wśród odwiedzających byli m.in. papież Jan Paweł II, królowa Holandii Beatrix. W 1987 r. dziełem zachwycił się premier Chin Zhao Ziyang. Po tej wizycie w Chinach powstało wiele monumentalnych malowideł w technice podpatrzonej od Styki.

Podczas zwiedzania mogliśmy słuchać komentarza na temat historii obrazu, postaci i wydarzeń.

KRASNALE WROCŁAWIA już na stałe wpisały się w krajobraz miasta. Jest ich już ponad 500 i co chwilę przybywają kolejne. Cieszą mieszkańców, zachwycają turystów, a dzieciom sprawiają mnóstwo radości i zabawy.

Krasnal to symbol „Pomarańczowej Alternatywy”, ruchu antykomunistycznego, który prężnie działał na terenie Wrocławia w latach osiemdziesiątych. Pierwszy pomnik krasnala, właśnie dla upamiętnienia Pomarańczowej Alternatywy, stanął we Wrocławiu w 2001 roku. To pomnik Papy Krasnala na ul. Świdnickiej. 4 lata później na ulicach Wrocławia pojawiło się pięć nowych krasnoludków – dwa Syzyfki, Sermierz, Rzeźnik i Praczn Odrzański. Był to pomysł na wykreowanie krasnala jako symbolu miasta, który podchwycili przedsiębiorcy, firmy, instytucje miejskie, ruchy społeczne, szkoły i osoby prywatne. Od tego czasu krasnoludki wyrastają jak grzyby po deszczu, znajdując coraz to nowych fundatorów.

Z wielką uwagą staraliśmy się odnajdywać krasnale podczas naszego spaceru po Wrocławiu.

Foto: ze strony internetowej

Naszą główną atrakcją podróży do Wrocławia jednak był jeden z najpiękniejszych Jarmarków Bożonarodzeniowych w Polsce. O godzinie 18.00 w obecności mieszkańców i wielu gości, Prezydent Wrocławia dał znak i została zapalona wielka choinka na Rynku.

Spacerując po Rynku i Placu Solnym, znaleźć można było nie tylko aromatyczny grzaniec i słodkie pierniki, ale też specjały, których nie spotka się w żadnym innym miejscu. Pośród smaków i aromatów, znaleźliśmy wyborne specjały: alzackie podpłomyki flammkuchen, holenderskie i włoskie sery, węgierskie salami, hiszpańskie churros, podlaskie wędliny, dolnośląskie miody, turecką baklavę, a także bajkowe „wrocławskie kamieniczki” w postaci pierników w stylowym drewnianym Młynie. Nie zabrakło świątecznych słodkości: owoców w czekoladzie, owoców suszonych, bakalii, chałwy, gofrów tradycyjnych i bąbelkowych, kołaczy węgierskich, świątecznych pralin i pierników.

Na pierzei północnej Rynku już po raz drugi została utworzona strefa pod hasłem „Wrocław Społecznie i Lokalnie”, w której – dzięki współpracy z Urzędem Marszałkowskim Województwa Dolnośląskiego – zaprezentowali się certyfikowani wystawcy Europejskiej Sieci Dziedzictwa Kulinarного. W drewnianych domkach można było znaleźć manufakturę regionalnych wyrobów z Dolnego Śląska. Znalazły się tam między innymi wytwarzane w oparciu o tradycyjne receptury sery i wędliny, a także miody z dolnośląskich pasiek i pierniki. „Wrocław Społecznie i Lokalnie” to także miejsce gdzie swoje działania zaprezentowały wrocławskie organizacje społeczne, które wspierają osoby defaworyzowane i zagrożone wykluczeniem społecznym.

Udało nam się zrealizować napięty program. Każdy znalazł coś dla siebie. Ja kupiłam dla siebie ciepły szal, który będzie mi przypominał ten wspaniały wyjazd oraz na pamiątkę przywoziłam sobie kolejny kubek po wypitym w miłym towarzystwie koleżanek grzańcu.

Późnym wieczorem wyruszyliśmy do domu zmęczeni, ale szczęśliwi. Z pewnością opisana wycieczka zapadnie nam wszystkim na długo w pamięci.

DZIĘKUJEMY !!!

**Pani Przewodniczącej Katarzynie Florek
za trud przygotowania wycieczki
oraz umilenie nam przejazdu wspaniałymi wypiekami**

UCZESTNICZKI WYCIECZKI

Do zobaczenia za rok!

Tekst i foto.: Wiesława Stefaniak-Gromadka

Wiesława Jagodzińska

Damian Jagielski

mgr piel. Wiesława Jagodzińska

pielęgniarka oddziałowa

Oddziału Klinicznego Anestezjologii i Intensywnej Terapii
X Wojskowego Szpitala Klinicznego z Polikliniką
w Bydgoszcy

mgr piel. Damian Jagielski

pielęgniarz

Oddziału Klinicznego Anestezjologii i Intensywnej Terapii
X Wojskowego Szpitala Klinicznego z Polikliniką
w Bydgoszcy

PIELĘGNIARSTWO ANESTEZJOLOGICZNE I INTENSYWNEJ OPIEKI MEDYCZNEJ – ZAPOWIEDŹ CYKLU ARTYKUŁÓW

Szanowni Państwo, w przyszłym roku zgodnie z intencją naszego biuletynu dalej będziemy podnosić problemy wynikające z dziedzin pielęgniarstwa i położnictwa. Tym razem nieco bliżej zajmiemy się omówieniem najistotniejszych zagadnień wynikających z dziedziny pielęgniarstwa anestezjologicznego i intensywnej opieki medycznej. Temu zadaniu podejmiemy się wspólnie z pozostałymi koleżankami i kolegami pracującymi w naszym oddziale tj. Oddziale Klinicznym Anestezjologii i Intensywnej Terapii X Wojskowego Szpitala Klinicznego z Polikliniką w Bydgoszcy im. płk prof. dr med. Stanisława Pokrzywnickiego. Z tego też powodu w tym numerze biuletynu chcielibyśmy opowiedzieć kilka słów o sobie.

Oddział Kliniczny Anestezjologii i Intensywnej Terapii X WSZK z P w Bydgoszcy jest podzielony strukturalnie na:

1. Oddział Intensywnej Terapii: składający się z 16 stanowisk Intensywnej Terapii Ogólnej i 4 stanowisk Intensywnej Terapii Pooperacyjnej,

2. Zespół Anestezjologiczny: prowadzący znieczulenia chorych na terenie Zintegrowanego Bloku Operacyjnego, w klinikach i oddziałach zabiegowych, w Zakładzie Radiologii oraz sali wybudzeniowej w obrębie bloku operacyjnego, a także podejmujący interwencje anestezjologiczne w klinikach, oddziałach i Szpitalnym Oddziale Ratunkowym.

Oddział Kliniczny Anestezjologii i Intensywnej Terapii spełnia standardy MZ, posiada akredytację i jest ośrodkiem o II stopniu referencyjności.

Zespół pielęgniarstwa liczy 78 osób, z czego 68 posiada specjalizację w zakresie pielęgniarstwa anestezjologicznego i intensywnej opieki, natomiast 9 jest w trakcie specjalizacji. Oddział dysponuje 15 miejscami specjalizacyjnymi dla lekarzy w zakresie anestezjologii i intensywnej terapii.

Zespół Anestezjologiczny prowadzi bezpieczne znieczulenia w zakresie:

- chirurgii ogólnej i naczyniowej
- torakochirurgii
- ortopedii
- neurochirurgii
- ginekologii
- otolaryngologii
- chirurgii szczękowej
- okulistyki
- chirurgii wewnątrznaczyniowej
- neuroradiologii interwencyjnej
- kardiologii inwazyjnej
- pracowni MRI, TK

- w pracowniach endoskopowych gastroenterologii i pulmonologii. Oddział Intensywnej Terapii dysponuje:
- możliwością prowadzenia oksygenacji pozaustrojowej (ECMO)
- nowoczesnymi technikami monitorowania hemodynamicznego
- stanowiskami wyposażonymi w nowoczesne respiratory, umożliwiające prowadzenie terapii wentylacyjnej i monitorowanie układu oddechowego
- możliwością prowadzenia ciągłego leczenia nerko zastępczego, również leczenia plazmaferazą
- możliwością monitorowania metabolizmu krytycznie chorych z wykorzystaniem metody kalorymetrii pośredniej
- możliwością monitorowania inwazyjnego i nieinwazyjnego ośrodkowego układu nerwowego u chorych po urazach czaszkowo-mózgowych oraz po zabiegach neurochirurgicznych
- możliwością wykorzystania techniki bronchoskopii w terapii i diagnostyce
- badaniem USG i ECHO-dopler do szybkiej przyłóżkowej diagnostyki oraz jako techniki wspomagające w procedurach intensywnej terapii
- badaniem dopplerowskim tętnic wewnątrzczaszkowych (TCD)
- możliwością prowadzenia wczesnej rehabilitacji przyłóżkowej ciężko chorych.

Specyfika naszej pracy wystawia nas codziennie na zwiększony poziom stresu. Powoduje, że niejednokrotnie podczas jednego dyżuru musimy podejmować szybko wiele trafnych decyzji. Jest dla nas wyzwaniem, które wymusza konieczność ustawicznego podnoszenia swoich kwalifikacji poprzez zwiększanie poziomu swojej wiedzy biorąc udział w różnego typu konferencjach, kursach, szkoleniach czy wreszcie spotkaniach naukowych.

Tak w kilku słowach, bardzo ogólnie możnaby określić naszą pracę – pracę, która ze względu właśnie na powyższe jest dla nas źródłem satysfakcji zawodowej.

Jak każdy zespół w dzisiejszych czasach borykamy się z brakami kadrowymi – jednakże praca w naszym zespole cieszy się coraz większym zainteresowaniem.

Specyfika pracy w oddziałach anestezjologii i intensywnej opieki medycznej niestety nie jest przeznaczona „dla każdego” – stąd też pomimo wdrażania, wprowadzania w okresie adaptacyjnym przez nasz zespół pielęgniarstwa rotacja szczególnie wśród osób młodych po ukończeniu studiów jest obecna.

Warto jednak spróbować! Praca w OIT to świetne przygotowanie do dalszego rozwoju zawodowego i pracy w każdej innej dziedzinie pielęgniarstwa.

Mirosława Kram
przewodnicząca komisji historycznej

FOTOGRAFIA SPRZED 35 LAT

(Fot. nr 1) mgr Mirosława Kram z grupą uczennic rok 1984

(Fot. nr 2) dr Mirosława Kram z grupą studentek kierunku Pielęgniarstwa rok 2004

(Fot. nr 3) lata 60 – te, Joanna Sznajder na pierwszym planie

Przedstawiona fotografia (nr 1) pochodzi sprzed 35 laty, z roku 1984. Na niej widać niżej podpisaną – wówczas nauczycielkę „bydgoskiego Medyka”, absolwentkę z 1983 roku Wydziału Pielęgniarskiego Akademii Medycznej w Poznaniu i uczennice kla-

(Fot. nr 4) Joanna Sznajder – emerytura

sy 5 odbywające 4 tygodniową praktykę zawodową z pielęgniarstwa pediatrycznego. Praktyki odbywały się w 1 – piętrowym pawilonie na II oddziale niemowlęcym klinicznym w Wojewódzkim Szpitalu Dziecięcym im. Józefa Brudzińskiego w Bydgoszczy.

Patron

Szpitalowi nadano imię dr. Józefa Brudzińskiego w 1953 roku uchwałą Wojewódzkiej Rady Narodowej w Bydgoszczy. Dr J. Brudziński żył na przełomie XIX i XX wieku (1874 – 1917). Był lekarzem pediatrą i neurologiem, związanym niemal całe życie zawodowe z Warszawą. W 1910 organizował nowy szpital im. Karola i Marii w Warszawie, który zbudowany został z daru Zofii Szlenkierówny. Z dniem otwarcia – 8 listopada 1913 został jego naczelnym lekarzem (Zofia Szlenkierówna – pielęgniarka, była siostrą matki bł. Hanny Chrzanowskiej). W czasie Powstania Warszawskiego szpital zostaje zniszczony.

Dr J. Brudziński w 1908 zostaje współzałożycielem „Przeglądu Pediatrycznego”, pierwszego czasopisma pediatrycznego w Polsce i w krajach słowiańskich, a także Przewodniczącym Polskiego Towarzystwa Pediatrycznego. Był autorem 55 prac naukowych, które dotyczyły głównie zagadnień neurologii i pediatrii. W 1908 roku opublikował pierwszą pracę dotyczącą symptomatologii zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych. W kolejnej pracy Brudziński opisał objaw spotykany u chorych z zapaleniem opon m-r, polegający na zgięciu kończyn dolnych w stawach biodrowych i kolanowych oraz przywiedzeniu kończyn górnych do tułowia po biernym zgięciu głowy do klatki piersiowej. Objaw znany jest powszechnie jako objaw Brudzińskiego lub objaw karkowy (Brudzińskiego).

Dr J. Brudziński zmarł 18 grudnia 1917 roku. Pochowany został w Warszawie.

Z historii

Miejski Szpital Dziecięcy powstał w 1940 roku na bazie zbudowanego w końcu XIX – wieku Szpitala Powiatowego i Przytułku dla Nieuleczalnie Chorych na Bielawach. Na początku XX wieku (rok 1905) zlikwidowano przytułek i pozostał tylko Szpital Powiatowy liczący 60 łóżek. W latach trzydziestych XX wieku szpital się znacznie rozbudował i liczył już 120 łóżek. Leczone nadal tylko osoby dorosłe. Tak było do wspomnianego wyżej roku 1940. Wówczas to władze niemieckie przekształciły ów szpital w szpital dziecięcy.

Lata po II wojnie światowej i współczesne

Po wyzwoleniu utrzymano jego rolę jako szpitala dziecięcego z podstawowymi oddziałami dziecięcymi: laryngologia, ortopedia, niemowlęcy, obserwacyjny. Dysponowano wówczas 108 łózkami. W 1950 roku szpital przemianowano na Wojewódzki Szpital Dziecięcy.

Na szczególną uwagę we wspomnieniach zasługuje długoletnia pielęgniarka przełożona – Joanna Szneider. Była absolwentką kursu Młodszych Pielęgniarek PCK. Ośrodek szkolenia znajdował się w baraku 1 (dziś już nieistniejącym; został rozebrany w latach 70 – tych XX wieku w związku z rozbudową osiedla Bielawki) przy ul. Marii Skłodowskiej – Curie 26. Nowo przyjmowane pielęgniarki do pracy otaczała zawodową i wręcz matczyną opieką. Pracowała do emerytury.

W II połowie lat czterdziestych szpital posiadał 10 oddziałów szpitalnych oraz 2 oddziały Katedry i Kliniki Pediatrii, Hematologii i Onkologii. Klinika odegrała niezwykle ważną rolę w opiece pediatrycznej. Klinika została otwarta w 1975 roku, początkowo jako Klinika Chorób Dzieci. Głównymi kierunkami jej działalności były: hematologia, onkologia, nefrologia, pulmonologia. Od 2001 roku Klinika kontynuuje działalność w Klinicznym Centrum Pediatrii będącym częścią Szpitala Uniwersyteckiego nr 1 im. dr. A. Jurasza w Bydgoszczy. Do dziś jest wiodącym w kraju ośrodkiem diagnostyki i leczenia chorób hematologicznych i nowotworowych u dzieci. Była terenem szkolenia praktycznego uczennic Liceum Medycznego Pielęgniarstwa na oddziale obserwacyjnym. Od 2002 roku jest także miejscem zajęć praktycznych dla studentów kierunku Pielęgniarstwo i Położnictwo.

W latach 2011 – 2014 dokonano przebudowy szpitala czyniąc go bardzo nowoczesnym pod względem architektonicznym i tym samym stwarzającym komfortowe warunki do leczenia, pielęgnowania i rehabilitacji dzieci i młodzieży na najwyższym poziomie usług medycznych.

PS. Jeśli któraś z pielęgniarek (wówczas uczennic) rozpoznaje się na fotografii to proszę o kontakt: kramm4@o2.pl

SMAKI NIE TYLKO NA ŚWIĘTA

PIEROGI WIGILIJNE

Ciasto:

- ½ kg mąki
- 1 szklanka wrzątku
- 1 jajko

Farsz:

- 300 g kapusty kiszzonej
- 30 g suszonych prawdziwków
- 1 cebula
- 1 łyżka masła
- sól
- pieprz

Farsz: Grzyby namoczyć w wodzie (najlepiej przez całą noc) następnie odcedzić i nie wylewać wody. Cebulę pokroić w kostkę i usmażyć na maśle, kapustę odcisnąć, posiekać i dodać do złocistej cebuli, wymieszać i podlać wodą z moczenia grzybów. Dorzucić pokrojone grzyby. Przyprawić solą i pieprzem. Dusić do miękkości.

Ciasto: Mąkę przesiać na stolnicę, zrobić kopczyk, w kopczyku dołeczek, wlać wrzątek, zagarnąć nożem. Gdy zrobią się kluski, znowu zrobić kopczyk, w kopczyku ponownie dołeczek, a do dołeczka wybić jajko. Znowu wymieszać nożem, a potem zarobić rękoma. Gładkie ciasto zostawić na stolnicy pod przykryciem na ok. 20 minut. Podsypując mąką, rozwałkować ciasto na grubość 2-3 mm. Szklanką wykroić krążki i nałożyć farsz. Zlepić. Pierogi ułożyć na desce i wstawić do zamrażarki. Gdy się zamrożą, przesytać do woreczków. Ugotować w osolonym wrzątku tuż przed wieczerzą wigilijną. podawać z cebulą ześlóconą na maśle

KARP PO ŻYDOWSKU

- 1 karp (około 1,5 kg),
- głowy i ogony z karpia przeznaczone do panierowania i usmażenia
- 4 duże cebule
- 1 marchewka
- 50 g migdałów
- 50 g rodzynek
- 1 listek żelatyny
- świeżo zmielony czarny pieprz
- cukier
- sól

Odcinamy głowę i ogon karpia, wkładamy do garnka razem z pozostałymi głowami i ogonami. Dodajemy marchewkę i 2 cebule pokrojone w talarki, solimy do smaku, zalewamy 1 l wody i gotujemy na małym ogniu 1,5 godziny. Odcedzamy. Pozostałe cebule kroimy w kostkę, zalewamy połową wywaru i gotujemy do miękkości. Rybę kroimy w dzwonki, zalewamy drugą połową wywaru, gotujemy na małym ogniu ok. 20 minut. Wycinamy ją łyżką cedzakową na głęboki półmisek, wywary łączymy, miksujemy. Dodajemy rodzynek, sparzone i obrane ze skórki migdały, dodajemy żelatynę rozpuszczoną według przepisu na opakowaniu. Doprawiamy solą, obficie pieprzem, nieco cukrem. Zalewamy tym rybę na półmisku, odstawiamy na noc w chłodne miejsce.

PIERNIK DOMOWY

- 6 jaj
- 1 szklanka cukru
- 1 szklanka miodu (może być sztuczny)
- 1 duży kubek mocnego czystego naparu z kawy
- 4 szklanki mąki
- ¾ szklanki oleju
- 2 przyprawy do piernika
- 2 łyżeczki sody oczyszczonej
- szczypta soli
- orzechy
- marmolada.

Ciasto: Utrzeć żółtka z cukrem, dodać miód, gorący napar z kawy, mąkę, olej, przyprawy, sodę, sól, orzechy – wymieszać. Na koniec dodać ubitą na sztywno pianę z białek, lekko wymieszać. Upiec. Ostudzone ciasto przekroić na dwie części. Marmoladę rozgrzać na patelni, przełożyć piernik.

Polewa: Rozpuścić 1 margarynę. Wymieszać 6 łyżek cukru, 6 łyżek kakao, 1 jajko. Dolewać powoli rozpuszczoną margarynę, pod koniec dolać 2 łyżki zimnej wody. Oblać piernik ze wszystkich stron, udekorować orzechami.

ŻYCZYMY SMACZNEGO!

REDAKCJA

OŚRODEK KSZTAŁCENIA PIEŁĘGNIAREK I POŁOŻNYCH W BYDGOSZCZY INFORMUJE...

mgr Izabela Brusikowska-Maguda

Koordinator

ds. kształcenia podyplomowego pielęgniarek i położnych

MAMY NOWE SPECJALISTKI

Ogromnie jest nam miło poinformować Państwa, że w Ośrodku Kształcenia Podyplomowego Pielęgniarek i Położnych OIPiP w Bydgoszczy, wykształciły się kolejne specjalistki. Tym bardziej jesteśmy dumni, że zdawalność była 100%, a średnia punktowa dużo powyżej 100 pkt.

Brawo Panie Specjalistki!!!

Wszystkim uczestniczkom szkoleń specjalizacyjnych serdecznie gratulujemy zdobycia tytułu specjalisty.

Ośrodek kształcenia podyplomowego, aby zmniejszyć stres związany z egzaminem zapewnił wszystkim specjalistkom bezpłatnie przejazd do i z Warszawy na egzamin, nocleg oraz obiad i kawę w dniu egzaminu.

W Centrum Kształcenia Podyplomowego Pielęgniarek i Położnych w Warszawie Egzamin Państwowy, w sesji jesiennej, złożyły specjalistki w następujących dziedzinach:

06.09.2019 r. – pielęgniarstwo rodzinne dla położnych (22 położne)

07.10.2019 r. – pielęgniarstwo pediatryczne dla pielęgniarek (50 pielęgniarek)

16.10.2019 r. – pielęgniarstwo psychiatryczne dla pielęgniarek (31 pielęgniarek)

23.10.2019 r. – pielęgniarstwo rodzinne dla pielęgniarek (39 pielęgniarek)

19.11.2019 r. – pielęgniarstwo chirurgiczne dla pielęgniarek (28 pielęgniarek)

26.11.2019 r. – pielęgniarstwo internistyczne dla pielęgniarek (23 pielęgniarek)

Kierownikami naukowymi szkoleń specjalizacyjnych w poszczególnych dziedzinach pielęgniarstwa były:

- pielęgniarstwo rodzinne dla położnych – mgr Małgorzata Bannach
- pielęgniarstwo pediatryczne dla pielęgniarek – mgr Magdalena Orzech
- pielęgniarstwo psychiatryczne dla pielęgniarek – mgr Donata Stuczyńska
- pielęgniarstwo rodzinne dla pielęgniarek – mgr Wiesława Kujawa
- pielęgniarstwo chirurgiczne dla pielęgniarek – dr n.med. Katarzyna Cierznikowska
- pielęgniarstwo internistyczne dla pielęgniarek – dr n. o zdrowiu Ewa Szyrkiewicz.

Uroczyste wręczenia dyplomów specjalisty odbywały się w Restauracji Telimena, w Bydgoszczy. W tej podniosłej chwili brali udział: Kierownicy naukowcy specjalizacji, Katarzyna Florek Przewodnicząca ORPiP, Izabela Brusikowska-Maguda i Iwona Kosowska-Zygmunt z Działu Kształcenia Podyplomowego OIPiP w Bydgoszczy.

Na swoje dyplomy oczekują jeszcze specjalistki z dziedziny pielęgniarstwa chirurgicznego i pielęgniarstwa internistycznego. Uroczystość odebrania dyplomów zaplanowano na styczeń 2020 roku.

**Wszystkim Specjalistom,
składamy bardzo serdeczne gratulacje
z okazji zdania egzaminu państwowego.
Życzymy Państwu wielu sukcesów osobistych i zawodowych,
a przede wszystkim satysfakcji i docenienia Państwa ciężkiej pracy.**

W imieniu Okręgowej Rady Pielęgniarek i Położnych w Bydgoszczy

**Katarzyna Florek
Przewodnicząca ORPiP**

Ośrodek kształcenia podyplomowego informuje, że w czwartym kwartale 2019r., zakończyło się szkolenie specjalizacyjne rozpoczęte w 2018 roku w dziedzinie pielęgniarstwa anestezjologicznego i intensywnej opieki dla pielęgniarek. W październiku odbył się egzamin wewnętrzny. W ramach specjalizacji szkolenie teoretyczne i praktyczne ukończyły 24 pielęgniarki/pielęgniarze.

Lp.	Zakres	Kierownictwo naukowe	Ukończyło szkolenie ogółem	w tym			
				pielęgniarka	pielęgniarz	położna	położny
1.	Pielęgniarstwo anestezjologiczne i intensywnej opieki dla pielęgniarek	mgr Lidia Iwińska-Tarczykowska	24	21	3	-	-

Egzamin państwowy dla przyszłych specjalistów zaplanowany został na wiosnę 2020 roku.

W ramach kursów specjalistycznych, przeszkolono łącznie 83 pielęgniarki i położne.

Lp.	Zakres	Kierownictwo naukowe	Termin szkolenia od - do	Ukończyło szkolenie ogółem	w tym			
					pielęgniarka	pielęgniarz	położna	położny
1.	Leczenie ran dla pielęgniarek	dr n.med. Katarzyna Cierzniałowska	12.09.2019r. – 07.11.2019r.	20	20	0	-	-
2.	Szczepienia ochronne dla pielęgniarek	mgr Małgorzata Sidor-Zarna	20.11.2019r. – 18.12.2019r.	23	23	0	-	-
3.	Szczepienia ochronne dla pielęgniarek	mgr Małgorzata Sidor-Zarna	20.11.2019r. – 18.12.2019r.	15	-	-	15	0
4.	Resuscytacja krążeniowo-oddechowa dla pielęgniarek i położnych	mgr Waldemar Ciechanowski	13.11.2019r. – 19.12.2019r.	24	22	2	0	0

Obecnie kontynuowane są szkolenia, których egzaminy zaplanowano na 2020 rok i są to:

- Szkolenie specjalizacyjne w dziedzinie pielęgniarstwa operacyjnego dla pielęgniarek,
- Kurs kwalifikacyjny w dziedzinie pielęgniarstwa anestezjologicznego i intensywnej opieki w położnictwie i ginekologii dla położnych
- Kurs specjalistyczny w zakresie resuscytacji oddechowo-krążeniowej noworodka dla pielęgniarek i położnych.
- Kurs specjalistyczny w zakresie wykonania i interpretacji zapisu elektrokardiograficznego u dorosłych dla pielęgniarek i położnych
- Kurs specjalistyczny w zakresie leczenia ran dla pielęgniarek.

UWAGA!

Zgodnie z Uchwałą nr 811/VII/19 z dnia 27.09.2019r. Okręgowej Rady Pielęgniarek i Położnych w Bydgoszczy, Ośrodek Szkolenia Podyplomowego Pielęgniarek i Położnych OIPIP w Bydgoszczy realizuje bezpłatne kursy specjalistyczne dla pielęgniarek i położnych:

1. Resuscytacja krążeniowo-oddechowa dla pielęgniarek i położnych.
2. Resuscytacja oddechowo-krążeniowa noworodka dla pielęgniarek i położnych.
3. Wykonanie i interpretacja zapisu elektrokardiograficznego u dorosłych dla pielęgniarek i położnych.
4. Wywiad i badanie fizykalne dla pielęgniarek i położnych.

Szkolenia odbywają się w Bydgoszczy i są bezpłatne dla Członków OIPIP regularnie opłacających składki.

Informacje o wszystkich szkoleniach dostępne są na naszej stronie internetowej <http://www.oipip.bydgoszcz.pl> oraz w tym numerze biuletynu.

Zgłoszenia na specjalizacje, kursy kwalifikacyjne i kursy specjalistyczne w SMK pod adresem strony: smk.ezdrowie.gov.pl

Dodatkowe informacje można uzyskać pod nr telefonu Działu szkoleń 52 372-68-78 wew.11, 14 kom. 575 898 102.

Serdecznie zapraszamy!

*„Emerytura to czas, gdy nie istnieją ograniczenia, ani zakazy.
Czerp zatem z życia wszystko pełnymi garściami.”*

W związku z przejściem na emeryturę

Pani
EMILII PIECHOCKIEJ

Pielęgniarce Operacyjnej

składamy serdeczne podziękowania za wieloletnią pracę.

Dziękujemy

za wspólnie spędzone lata, wspólne radości a czasem smutki.

*Życzymy, aby nowy etap życia miał same pogodne dni
i pozwalał obracać się tylko w gronie bliskich i przyjaciół*

*Naczelna Pielęgniarka
oraz Pielęgniarki i Położne
z Pałuckiego Centrum Zdrowia Sp. z o.o.
w Żninie*

POŻEGNANIA

„Umarłych wieczność dotąd trwa, dokąd pamięcią im się płaci”

/W. Szymborska/

Z głębokim żalem żegnamy

Śp. GRAŻYNĘ KOPEĆ
naszą emerytowaną Położną Oddziałową

Pogrążone w smutku

Koleżanki Oddziału Patologii Cięży i GPIP

Kliniki Matczyno-Płodowej Wielospecjalistycznego Szpitala Miejskiego w Bydgoszczy

KONDOLENCJE

Drogiej Koleżance
WIOLETCIE
BURCHARD

„Wszystko tak szybko przemija i nim się spostrzeżemy, dobiliśmy już do kresu życia...”

/R. Mayer/

wyrazy głębokiego współczucia
z powodu śmierci BRATA
składają
Koleżanki i Koledzy z SOR
10 Wojskowego Szpitala Klinicznego z Polikliniką SP ZOZ
w Bydgoszczy

Koleżance Pielęgniarki
DOROCIE
BARTYLAK

„Jak trudno żegnać Kogoś, kto jeszcze mógł żyć z nami”

wyrazy głębokiego współczucia
z powodu śmierci BRATA
składają
koleżanki SP WZOZ MSWIA w Bydgoszczy

Koleżance
EWIE
CZUBKOWSKIEJ

wyrazy głębokiego żalu i współczucia
z powodu śmierci MAMY
składają
koleżanki i koledzy z Kliniki Chorób Wewnętrznych
10 Wojskowego Szpitala Klinicznego z Polikliniką SP ZOZ
w Bydgoszczy

Koleżance
MARIOLI
KUCZMIE

„Umiera się nie po to, by przestać żyć, lecz po to, by żyć inaczej...”

/Paulo Coelho/

wyrazy głębokiego współczucia
z powodu śmierci MĘŻA
składają
Naczelną Pielęgniarkę oraz Koleżanki i Koledzy
z Pałuckiego Centrum Zdrowia Sp. z o.o. w Żninie

Koleżance Pielęgniarki
MIROŚLAWIE
KASZEWSKIEJ

wyrazy głębokiego współczucia
z powodu śmierci OJCA
składają
współpracownicy NZOZ „Florecja II” w Świeciu

Koleżance Pielęgniarki
MARII
ZIELIŃSKIEJ

wyrazy szczerego i głębokiego współczucia
z powodu śmierci MAMY
składają
koleżanki z Gemed Sicienko

